

Koita Ga: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Ora Iesu Keriso ġuruane au tene ramu David renu Abraham iauge au tene raki oroġanu. ²Abraham ra Issac mamera, renu Issac ra Jacob mamera, renu Jacob ra Judah mamera mati au ġoġuhe ruġa yau mamera, ³Judah ra Perez mati Zerah yau mamera, yau neinera Tamah, Perez ra Hezron mamera, renu Hezron ra Ram mamera, ⁴Ram ra Amminadab mamera, renu Amminadab ra Nahshon mamera, renu Nahshon ra Salmon mamera. ⁵Salmon ra Boaz mamera au neinera Rahab, renu Boaz ra Obed mamera, au neinera Ruta, mati Obed ra Jesse mamera. ⁶Jesse ra Davida Rohi koita au mamera. Ora Davida uiege uhura Isaraela ġahava iauki idigei Babulonia otinu, iau tene aukamu onu: Davida ra Solomona mame, au neine ra Uriah, ⁷Solomon ra Rehoboam mamera, Rehoboama ra Abijah mamera, renu Abijah ra Asa mamera, ⁸Asa ra Johoshaphat mamera, Jehoshaphat ra Joram mamera, renu Joram ra Iahu vara Uzziah vahiera, ⁹Uzziah ra Jotham mamera, Jotham ra Ahaz mamera, Ahaz ra Hezekiah mamera. ¹⁰Hezekiah ra Manasseh mamera, renu Manasseh ra Amon mamera, Amon ra Josiah mamera. ¹¹Josiah ra Jechoniah ra vahiera mati au ġoġuhe ruġa, nega ei yauki idigei Babulonia otinu. ¹²Yau ei idigei Babulonia otine itaharahe: Jechoniah ra Shealtiel mamera, renu Shealtiel ra Zerubbabel vahie bera. ¹³Zerubbabel ra Abiud mamera, renu Abiuda ra Eliakim mamera, renu Eliakim ra Azor mamera. ¹⁴Azor ra Zadok mamera, Sadoka ra Achim mamera, renu Achim ra Eliud mamera, ¹⁵Eliud ra Eleazar mamera, Eleazar ra Matthan mamera, Matthan ra Jacob mamera. ¹⁶Jacob ra Joseph mamera, Maria mobore ra, ausenige Iesu raki varavanu, au ihe yauki ronu Keriso. ¹⁷Eige Abraham au tene urimi Davida auge taua ramu utube hakira ababu gera; renu Davida tene au urimi ate iau idigei Babulonia oti gurahane, taua ramu utube hakira ababu; mati iau idigei Babulonia otine urimi Keriso ġuruane taua tage utube hakira ababu gera. ¹⁸Ora Iesu Keriso ġuruane aukamu onu. Au neine, Mary ra yauki ronu auka Iosepa mobo ġahisa. Eduge yauka so guragu kobuġa veite, auka Horu Aena hedokehe auki detu ġoinu auki so ġami be misa. ¹⁹Au mobore Iosepa, tage anana maġe koita vara eige auki ura veite orogo Maria variva ġahisa, edube auka norena kisa. ²⁰Au anana viege uhurahe, Rohi Bauge aneruve raki iaġo uhura kironu, “Iosepa, Davida moe, a negu sigoime Maria mi ai mabare kiare, ora Horu Aena ausenige ġami o raki oroġima.” ²¹Auka ġami be mimi vara, au ihe Iesu ana rosa, makava ramu auka koita iau daureve inuhati maġe ġahi geige vara.”²²Onaki ġuma ora Dirava gare peroveta ġahi rone riāga ġahīga vara, ²³“Eraġiahe, maeago bera detu ġoi ġami be mimi vara, renu yauka ihiva rosa Emmanuel,”-makava ramu, “Dirava ra no ruta gera.”²⁴Joseph raki ġagħohi raġi urimi, Dirava aneruve iaġo kirone ġumahe; Maria mi au mabareni kinu, ²⁵eduge iauka so iau abu iaġia kobuġa veite uhura auki ġami manu; eige Iosepa raki ihiva kinu Iesu.

Chapter 2

¹Iesu ramu Betelehema Iuda eige auki ġuruuanu. Heroda Iudea rohiva ġoine uhura, uhuvaka ġaha bea vani ġadiġa kasiva seni Ierusalema oroġanu, ²berabe raġi, “Ama ġami karuka be guruane Iudea ġaha iau rohive na oreigenu? Vava ge noki koro abaga eraġi, noka maġe ġahisa rome noki oroġanu.” ³Heroda iau Rohite gava ihinei, au soruke raki huhunaġi, renu Ierusalema uiege ġahava dadaġa ġainage uhu huhu raġanu. ⁴Gerege auki dubu baugea mati aena ġahava ia inuhati ihirogei bouge beragei, “Negu iau Keriso roiare na oreigena au ġuruisa vima?” ⁵Iauka roia, “Betelehema Iudea uhura; ora peroveta ġaha rone gava vara: ⁶Koita iai bouge, Betelehema, Iudea mata uhura, iaka Iudea mata ketake rohi ġahare uhura iau vaġa oġo avie bera, iai vaġotonu rohi koita vana oroġisa, ⁷Eige Heroda raki ġoġohu deivaa vani ġadiġava oroġane norena ihirogei beragei negu koro ena vaisu gena au ġagħae ġoinu. ⁸Gerege auki besugei, roege, “Otiae Betelehema negu ġami karuka iama reġunaki iaġoisa, ia behuġeġe, iama da vasiba ġaheġe da tage dama oti maġe ġahisa.” ⁹Iauki oġo rohi e gare ihare, iauki ġarehare otinu, renu iau ġumaga orteġe uhura iauki ġaitana koro vani ġadiġava seni urigatugei eraġanu, auki ġami karuka variada ge auki daivanu. ¹⁰Iau koro eraġane era daivi iauki heġiri raġohe. ¹¹Iauki iaga uhura siri raġi, negu ġami karuka au neine Maria ġore eragei; iauki komuko daivi maġe ġahigei. Renu koba koba ġami karuka eni iaġa maġe idigei oro ġevene, golo, muraka ġutika maġete, mati idi vadaka ahata roiro iaġava, idigei moimanu. ¹²Renu Dirava raki iaġo boriti ġahigei iauka beta ġoiraġohi Heroda ġasina otisa, eige iauki ġuma nune bei ġoiraġohi iau matamehe otinu. ¹³Sivigoro raġi Aikupito otinu Negu deivaa otine itaharahe, Rohi Bauge aneruve raki iaġo Iosepa ġasina ġagħae ġoi, kironu. “Urimi ġami karuka au neine gorehe idigei sivigoro raġi Aikupito otiae. Iama ei gurahi ate da ia kiro geveġe, badiva Heroda ra ġami karuka ora auki iaġoima, auka ġami hoekisa roma.” ¹⁴Gerege Iosepa raki ġaġohe raġi urimare, ġami karuka mati au neine ġore vahi uhura, idigevarie Aikupito otinu, ¹⁵eige iauki gurahi ate Heroda raki hoġe raġanu. Onaki ora Rohi Bauge gare riāga ġahi peroveta ġahi ronu, “Aikupito ge daki di moe ihiromonu.” ¹⁶Eigera Heroda uhure raki baoraġanu deiva vani ġadiġa seni oroġone iabaki taraġanu. Eige auki hoġoi, ga maemi ġanito ġahigei ronu, oti Betelehema mati au oriġi oġova iau, ġami mo iau taue abu mati karukare inuhati iama ġahigei hoeki geisa. ¹⁷Eige otavado ana peroveta koita Ieremia rone gava raki riāga ġoinu Eno bera iauki iħinu Rama seni, ¹⁸aukamu nivi ġariri vima renu nina ava dahida, Reisel raki au ġamuhe iau ninave vima; auka besibe vima bera vaġħu ġahisa, badiva iakamu hoġe raġanu.”¹⁹Heroda hoġe raġeġe, Iosepa Aikupito uiege uhura Rohi bauge aneruve raki iaġo au ġasina ġagħae ġoġire kironu, ²⁰“Urima, ġami karuka renu au neine ġore idigei ġoiraġi Isaraela matava ote, badiva oġore iana ġami karuka e ġamisa roiare ġahava iabaramu buda raġohanu.” ²¹Eige Iosepa raki urimare ġami karuka au neine ġore idigei ġoiraġi Isaraela otinu. ²²Eduge Iosepa raki iheġe Arkelas raki au mame Heroda vataġe mi Iudea rohi ġoinu, eige auki mata ei otito

Chapter 3

siğovanu. Auka ia gó ge Dirava raki góanito góhanu, eige iauki urihi Galileia kasi bei otinu.²³Eige auki iau guragu oge kinu ihivara Nasareta. Gerege otavado ana peroveta góhaia ro maemanu ramu ria góhanu, “Auka Nasareta koita vara.”

Chapter 3

¹Ioane Babatiso nega ei Iudea mata gógaeva hakivi Dirava hari ma góve ro ioavege, roege,²“Iama iai daure góumave góare geisa, badivara va Basileia ramu hugure.”³Oramu Isaia peroveta koita gavane au rone,“Koita be raki mata gógaeva gure to roma:Rohi Bauge góuma góbaoviahe,au ioavare góumava ieriri góhisa.”⁴Ioane ogonave ramu kamela homoka ge auki kiege renu vadaka ge auki au negotane bodivi vanu. Au demaka ramu iso iso mati umuko idı.⁵Gerege koita iabaraki Ierusalema seni renu Iudea uhura au góasina otege, mati Ioridana iaro hakira ogo góhava ia,⁶eige auki babatiso góhigie Ioridana iarovia iau daureve rogei keto gevege.⁷Eduge auki Faresia mati Sadukea góhava au góasina babatiso orogónu, auki kiro gevege, “Inuhu góamika ma góhanu! Unuhuna roma iaka Dirava hedokehe sivi góro rághosisa?”⁸Oti me ma góbe be kiogeisa eramu ia ma góuri ma góbe mane gógaevi kisa.⁹Ia negu rome iaka góuma daure vara ia góare gevemu, Noka Aberahamo ramu ni tene; iakera daki ia kirogeima, Dirava vara ria góhae muni o idigei Aberahamo vahiruhe kiogei gevvara¹⁰Guma ra bao bao vera aka idi umukahe dodo geisa; idi inuhati iau madika ma góbe kiki veite era iaka dodovare mi vene uhura kiraki vara.¹¹“Daka eiava ge daki koita babatiso góahi gevemu, iau daureve góare gevare góhavaia. Eduge koita be di itahe orogóare au hedoke ra raho ketake; eige daka au va gótoni ma góbe veite renu góregeve veite au vasi ia góane agohisia. Auka Horu Aena mati hedo ruta gera auna ia babatiso góhigieisa.¹²Auka ria góhae koita ma góbe kasagei daure góha iau, erehuta negu góge kiki koita na góate, au me kiare auriva miare au demaka iaka ma góbe kasai daureva iau. Gerege góge kiki koita vana ma góeva idigei au demaka regui bougevare iagahe gósi góei, eduge daureve iabara auka idigei vene rághare uhura kira geige vara.”¹³Gerege Iesu raki Galileia seni urimi Ioane góasina Ioridana otinu, Ioane so babatiso góhisa.¹⁴Eduge Ioane raki imi gó, roege, “Akena da babatiso góhisa, esemena a di góasina orogó Roma daka a babatiso góhisa?”¹⁵Iesu raki kironu, “Da roiare so negubutu kisa. Guma onaki ora noka Dirava roiare inuhati ria góhanu.” Gerege Ioane raki itonu.¹⁶Gerege auka Iesu babatiso góhanu, auka eiava seni hakivanu, va uduani iabaraki au baorágohi, auki Dirava Horu Aenave era góage auki uguhi erehuta uguhi na góate abaga vara au ada.¹⁷Gerege eno be raki vava seni uguhi onaki ronu, “Ora di Moera, di soruke, auge di hegirive ra raho ketakera.”

Chapter 4

¹Gerege Horu Aena raki Iesu nisi góami mata gógaeva otinu diabolo so toho góisa.²Iesu raki vani utu-ababu mati vahi utu-ababu tamuta veite eige auki góbu rághanu.³Eige diabolo raki au góasita otare kironu. “Ana Dirava Moe góiege, ama muni o góanito góhigie iau tamuta demaka góahi góira góhe.”⁴Edube Iesu raki ronu, “Buka Aenava ramu ronu, koita bera beta demaka eigo auna ma góuri visa, eduge Dirava avágehe ga inuhati haki rághare au gera.”⁵Gerege diabolo raki Iesu nisi góami oti ogo aena Ierusalema otime auki dubu góurida ramanu,⁶auki kiroge, “Akamu Dirava Moe ra, aso oi geroi uguhi; edube Buka ramu ronu, Dirava raki au aneruve góanito góahi gevege iauna a nitabata góhisa, renu iauna ai adahe ami iagemisa, eige ai vase na beta muni gódimisa.”⁷Iesu raki kironu, “Buka ramu góitana ronu, A negu Dirava ai Rohite toho góime.”⁸Gerege diabolo raki góitana Iesu nisi góami nimu vava bei gódimare, auki vata ketake basileia erara va góbe ma góbe inuhati gógiromi;⁹mati diabolo raki kironu, “Iaga o inuhati daka idigei a moimo vara, a komuko daivi guramare renu da ma góbe góhege.”¹⁰Eige Iesu raki kironu, “Oheseni geahu ote, Satan! Yaukamu torevanu ‘Ai Rohite guge ana riaga góhisa, renu augugena ana au meve kisa.”¹¹Eige Dibolo varaki garemanu, a aneru yabera rogi yaheganu.¹²Gamana veite, Iesu raki ihege aena góhe iabeki Ioane mi vadibu iagava maemanu, górege auki Iudea góaremi Galileia otinu.¹³Auki Nasareta garemare otime auki Kaperanamu guramege, Galileia gohu góika, Sebulono mati Naptali iau matame uhura,¹⁴eige otavado ana peroveta koita Isaia rone eramu ria góisa:¹⁵“Sebulono mati Naptali mata góhava ia, Galileia gohu góika góhava oti Ioridana iarovia,¹⁶koitava iabera vadibu uhura górahegeiauki abaga ketake be era góanu, renu ogo re iana mata ei gurahi mati ho góe uhura uiege Dirava abage ramu idigevenu.”¹⁷Nega eige Iesu raki au hari ma góbe roege, “Iama iai góuma daureve góare geisa, badiva va basileia vara hugure.”¹⁸Iesu Galileia gohu góika ogoi otege uhura, eige auki ni góahi Simona, au ihe bera Petero, au góge Anderea iau abu era gevege, iauka iau rekeve eve maemi. Iauka eve góhe iabera.¹⁹Iesu raki kiro gevege, “Di itahe orogóiahe, dakena koita iagoia góumava ia gógiro geisa.”²⁰Gerege iauka iau rekeve góare gevare urihi au ruta otinu.²¹Au ei urihimi otege, auki góami abu era gevemu, Sebedeo au gómuhe abu ru gó, Iakobo mati au góge Ioane, iauka iau mame ruta iauki vanagiva iau rekeve regu gevege, gerege Iesu raki ihiro gevemu.²²Iauka vaina iau vanagiva góarehi mati iau mame iauki au itahe otinu.²³Iesu raki Galileia uhura oti ioavege, iau dubu uhura basileia badi ma góbe gava viege, renu ogo re iana dika rágohi mati dika nune nune koita iau va gótoni inuhati auki ma góuri góahi gevege.²⁴Eige auki au badine ro ioa rági Siria matava inuhati iau. Gerege iauki koita dika rágohi, hulu nune nune, sua daure idigei, ogoi veite, ihiko veite, inuhati idigei Iesu góasina orogóge, gerege auki ma góuri góahi gevege.²⁵Mati koita dada góava raki Galileia seni au orei otege au itahe ogoiege, mati Ogo Utube, Ierusalema, Iudea mati Ioridana mata hakirahe.

Chapter 5

¹Iesu raki koita dada góava era gevare auki nimu ada gódimi guramanu; itaharahe au góamituhe iabaraki au góasina otinu.

²Gerege auki urimi gavi, mati uguro góhigie, roege:³“Goroa góhe iaberamu hégiro rághisa, badiva va basileia vara iau era.

Chapter 61 Iama eragi maäge gahisa ia negu ia Vesioka meve kiogevare ġumava koita be iabera erageisa; gerege iaka beta maäge be iai Mame vava uiare au ġasina mimi vara.² “Eige ana koita be iahegi iaġa be moimima, ia negu bitivakava kime, erehuta tarata ġahaia dubu uhura mati orogo kiare naġate, gerege koita iabara motea geisa. Riāġa vara daki ia kirogeima, iaukamu subuta ibinava manu.³ Eduge a koita be iahegi iaġa be moimare ġoiege, ai ada vaga negu dibana ġoime otavado

Chapter 71 “A negu be iau daureve gava vime, ġuma kobuġa ei Dirava ra beta ai daureve gava vivi vara. 2 Eige Dirava ramu ġuma kobuġa eige auna a be iau daureve gava vane ai kisa, renu Dirava ramu aena kobuġa eige auna a be iau daureve gava vane ai kisa. 3 Esemena a idi tarana ai oġo nane niehe gava vima, eduge aka ai niehe idi bauge era aka erara veite? 4 Se ana orenaki ai oġo nane kirosa, Da ai niehe idi tarana e ariġima, a aka idi bera ai niehe? 5 Tarata koitaia, uriġoi ai niehe idi tarana e ariġare, gerege ana regunaki niġa niġa viare, ihie ana ai oġo nane niehe idi tarana e ariġisa. 6 “Ia negu aena iaġa be mi totoka mohi geime; renu ia negu iai aġevade idigei oho iau vaġoton kira geime, iau negu adahe rahare renu anīgħahare renu ia mato geime. 7 A imimi viege auna a moimisa; a iaġoġe ana behuġisa; a pidi-pidi viege auna ai uduane bao visa. 8 Gerege unuhuna imimi vima auka moimo vara, mati unuhuna iaġoima auka au ġaġae kiki vara, mati unuhuna pidi-pidi vima auka au uduane bao bao vara. 9 Unuhuna iai vaġtoni, bena au moe parao imimi viege, auna muni be mi moimo vanu? 10 Se ana riaġahe au karava roege, inuhu mi moimo vanu?

¹¹Gereje iana negu, uhu anana daure ġahava ġaitage dibana iauna orenaki iaġa maġe idigei iau ġamuhe mohigeisa, eige iai Mame vava uiare eramu iaġa maġe dadaġa mohigeige vara ia imimi raġare nega! ¹²“Eige ia iaġa inuhati ġahara raġi be iau kiare naġate iauna so ai ġasina tage kiare; oramu aena mati peroveta ġaha iau uguro garera. ¹³“Guma avieva sirivisa; au uduane ramu radarade mati ġuma vara ageraġira vera, ġuma era daure uhura ge auki otima, renu ġuma ei otare ġahava iabara dadaġa vara. ¹⁴Edube ġuma avie eramu bereberera, eramu maguri ġuma vara, renu koita rore beġuge raki behuġanu. ¹⁵“Iama peroveta avaunaġe ġahava iau gabide misa, iauka mamoe eravaġa naġate ororo vara, edube iau uhure iabera ura totoka daure iau naġatera. ¹⁶Eige ġuma kobuġa ei iana au make eraġisa. A idi madika maġe ena idi garanate auge iau mia, se idi maġe ena maha garanate uhura au madika kiki veite? ¹⁷Idi maġe vara maka maġe kiki vara, eduge idi daure vara maka daure kiki vara. ¹⁸Idi maġe vara beta maka daure kiki vara se idi daure vara beta

Chapter 8

maka mađe kiki vara. 19 Idi be maka mađe kiki veite, iauma dodovare vene uhura kira visa. 20 Eige iana au make riađava erageisa.²¹Beta koita inuhati dai roia, di Rohite, di Rohite, iana va basileia uhura siri rađisa, eduge ođoreana di Mame vava uiare meve kiare ġahava eđu. ²²Vani eige koita dadađava ramu daki roro vara, di Rohite, di Rohite, nona ai ihehe peroveta rađira veitenu, renu ai ihehe sua daure oia geige veitenu, renu ai ihehe noni me bauge dadađa kiogevenu?²³Gerege dana kiogej rosa, daka a erara veitera; ġeahu otiae, ġuma daure kiare ġahava mađahanu.²⁴“Gerege ođoreana di gare ihare renu meva kiare ġahava iabera erehuta uhu anana mađe koitava nađate au iage mi muni ada kisa.”²⁵Veni ġoromare, eia abata orogi, renu nono ġugui iaga ei ġadimi, eduge iaga era beta desurađira vara, badiva auka muni ada ge auki ġonu.²⁶Renu ođoreana di gare ihare, edube auka me ġahiġa veite auka erehuta atabe ga ihihi veite oti au iage sigu ada ġonu.²⁷Veni ġoromare, eia abata ġadimi renu nono ġugui iaga ei ġadimi, iaga eramu desurađira vara, auka desurađi dudu ketake ruta!”²⁸Iesu ga o rogevene itaharahe, koita iaberaki ġaġu rađohi au uguro viege ġumahe,²⁹au uguro viege erehuta auka hedokate ga o riađa ġahi geisa, renu beta aena ġahava uguro rađare nađate.

Chapter 8

¹Iesu nimu seni uguhi orođoge uhura koita dadađava raki au ruta otege; ²renu dika koita be raki au ġasina orođi, au vađotonu komuko daivi, roege, “di Rohite, akera daki a imiġima, ana beta da mađe ġahiġa vanu.” ³Iesu raki au ade inuġi kamui, roege, “Riađa daka a mađe ġahiġa vara. Mađe ġoisa!” Gamana veite au dikave raki ġaremanu.⁴Gerege Iesu raki kironu, “A negu koita be kirome; eduge ote, dubu aena ġaha iau ġagħae ġoisa, renu Mose aena maemane iauma eraġare riađa ġahisa, era koita iabaramu riađa ġahisa.”⁵Iesu raki Kaperanamu sirivare, Roma koita bauge be raki au ġasina oroġime auki imiġi ⁶roege, “di Rohite, di besubesu koitave ramu dikai iagħuva vaġħava veite, hħu raho ketake ruta.”⁷Iesu raki kironu, “Dakena ai iagehe oroġime dana au dikave mađe ġahisa.”⁸Eduge Roma koita bauge eraki kironu, “Di Rohite, daka ai vađotonu beta mađe koitava ge aki roma aka di iagehe oroġisa; eduge ana beta gavaġu roege gerege di besubesu atave ramu mađe ġoġi. ⁹Da tage, bia bauge be iau hedoke derika, ġarara ġami ġaitage di derikehe; renu da be kiroiare, Ote, auka otito vara, se da mati be kiroiare, Oroġo, auka ororo vara, renu da di meve kiare koitava kiroiare, Me o kisa, renu auka kiki vara.”¹⁰Iesu ga e ihinei, auki au itahe ogħine kiro gevenu, “Riađava daki ia kirogei roma, dakamu beta Israela uhura onaki ihihi be eraġanu.¹¹Dakamu o roma, koita dadađa vani ġadimare renu vani uguhare oroġisa iauna vava gurahi Aberahamo, Isako renu Iakobo ruġa tamuta rađisa,¹²edube vava gurahare ġahava iabara itahe iauna vadibua iauna kiragei otisa, eige iauna nigo rađohi renu hħu nađohi iau eġie ginono ġahigeisa.¹³Renu Iesu raki Roma ata bauge kironu, “Ote; enakime ana a imimi vane nađate ai ihihihe dainehe ana oti eraġisa.” Nega kobuġa ei Roma ġarara koita eraki mađe ġoinu.¹⁵¹⁴Iesu raki Petero iagehe sirivane, auki au vare maġgiva dikai iāġiäġe eraġa. auki au adehe kamui, negu komata eraki ġaremanu, auki urimare au demake kinu.¹⁶Vahi eige iauki koita dadađa sua daure idigevene au ġasina idigej orogħanu; auki au ga hedokehe sua daure oiagei hakivi, renu dika rađane inuhati mađe ġahi gevunu.¹⁷Oramu peroveta Isaia gare riađa ġahiġa vara, “Auki ni isuke inuhati noi ari gevunu renu ni daureve mađe ġahi gevunu.”¹⁸Iesu raki koita dadađa au oriġi eragei, auki au ġamituh boriti ġahigei iauka hakirahe otisa.¹⁹Gerege aena koita be raki au ġasina oroġime auki ronu, “di Biage, ana orei otare dakamu ai itahe ororo vara.”²⁰Gerege Iesu raki kironu, “Ura totoka iabera muni vaka uia, renu uguha iabera idi ada iau iage; eduge Koita Ĝamika vara au omote maemi vaġa roro taru veitera.”²¹Au ġamite be raki kironu, “Di Rohite, da so oti di mame abatemima.”²²Eduge Iesu raki kironu, “Di itahe oroġo, renu hoġe rađohane ġare geve iauka iavaġu iau hoġeve abate geisa.”²³Iesu raki vanaqiva ġadimege, au ġamituh iaberkali au itahe oti ġadidi.²⁴Tutube veite nono ketake veni ruta geraki koa uhura seni hakivi renu iau vanaqive eiava raki ġadimi; eduge Iesu ra iāġiäġe.²⁵Au ġamituh iaberkali oti ġutihi, roege, “Ni Rohite, no maġuri ġahigeve! Nokamu negu hoġe rađohira vara.”²⁶Auki kiro gevunu, “Esemena ia siġo rađoha, kava ihihi ġamikava ianu?” Gerege auki urimi nono mati eve gaġa gevege; iauki ġoiraġohi vea raġanu.²⁷Au ġamituh inuhati geraki ġaġu rađohi roege, “Ona otavado ata bena onu, nono mati eve ġaitage au gare iha.²⁸Iesu raki koa hakirahe otinu mata be ihiva Gadarene ei haki raġanu, ata abu gera midava seni iauki haki raġi Iesu eraġare au ġasina otinu. Iauka sua daure iaberkali iau uhurehe eige iauka daure ġuma kiare eige koita iabera ġuma ei ioa ragira veitera. 29 Tutube veite iauki bara rađohi, Dirava Moe, ana otavado bena a noi kisa roma? Ana ni vani vera so mimi veite aka no hħu ġahigeisa rome a oroġonu?”³⁰Gamana veite oħo teri bauge be iabara tamuta rađoheġe. 31 Negu sua daure e iaberkali Iesu imiġanu, “Ana negu no oia hakiha vanu, ama no besugei oħo teri vire iau uhura.”³²Gerege Iesu raki kiro gevunu, “Otiae!” Iauki haki raġare oti oħo iau uhura siri raġanu; renu ġamana veite, negu oħo teri e iaberkali sivigħo rađime iauki nimu uguraġohi eve uhura hoġe rađohi veite ġahānu.³³Negu oħo narigevege e yabek ruru ragħohi ogo bauge uhura oti, iaga aubouġi tironu. 34 Gerege oħo e ġahava inuhati geraki Iesu erara oroġonu; yauki eraġanei, yauki imiġanu auka yau oġe ġaremi ġeahu otisa.

Chapter 92 Gerege koita be iaberkali ata be oġiġi veite iagħu ena iaġare hirivi mi Iesu ġasina oroġonu. Auki iau ihihiwe eraġare auki ata oġiġi veite kironu, “Hero kisa di moe; ai daureve Dirava ramu vahu gevunu.³Gerege aena ġaha be iaberkali iorena iavaġu ga raġi onaki ronu, “Ata oramu ga vime auki Dirava daure ġahima.”⁴ Edube Iesu raki iau uhu ananave eraġei, auki ronu, “Esemena ia iai sorukehe gure uhu anana daure raġa?⁵Dana rosa, Ai daureve aumu vahūġanu, se dana rosa, Urimare renu oġi. Orena ageraġiравe?”⁶ Eduge iama anaisa, Koita Ĝamika vara hedokate vata ketake o ada, auka daure vahugejje vara, gerege auki oġiġi veite atava kironu, “Urima, ai iāġiäġe gedave mare renu oġo ote.”⁷ Ata eraki urimare au yagehe otinu. 8 Koita iaberkali eraġare iauki ġaġu rađohānu, mati Dirava mote ġaheġe, au hedu ona kikive koita mohi gevare. Iesu raki Mataio ihiromonu⁹ Iesu oġi otege uhura auki niġħihi ata be eraġanu iħivara

6 Eduge iama anaisa, Koita Ģamika vara hedokate vata ketake o ada, auka daure vahugeige vara, gerege auki oġiġi veite atava kironu, "Urima, ai iaġia gedave mare renu oġo ote."7 Ata eraki urimare au yagehe otinu.

8 Koita iabaraki eraġare iauki ġaġu raġohanu, mati Dirava mote ġahege, au hedo ona kikive koita mohi gevare.Iesu raki Mataio ihiromonu9 Iesu oġi otege uhura auki niġahi ata be eraġanu ihivara Mataio, auka għarġur u kien marie iaqha reng u leżenja Mataio kironu "Diriha dha ġoġi" Gerege Mataio naki urimare au itaħha biex iż-żejt 10 Iesu iegħiha għażu ariġet al-viegħ Maha ja Mataio iż-żgħix għiex ġoġi għadha qas ta' iċċi be iħġi iż-żgħix u iż-żgħix iġ-ġu. Iesu mati qu ċomxu hu għarġur u tamutu pagħya. 11 Faresia īħabu be iħberak ieraġevare, iauki Iesu ġamituhu bera gevvenu, "Esemena iai biaxe koita vire ruġa tamutu vima?" 12 Faresia ġana be iħberak ieraġevare, iauki Iesu ġamituhu bera gevvenu, "Esemena iai biaxe koita vire ruġa tamutu vima?"

¹²Eduge Iesu raki iħare auki ronu, "Oġore iana komata veite iħuka beta iahe iahe koita iaġoia vara, eduge dik aħi raġare eġu gena. ¹³Oti iaġoiahe otavado Dirava buka aenave roma, Daka vaġħahu daki roma, beta iauka da maġe ġahisa. Da oroġane ra beta ġuma ieriri ġahe eġu iħiroġeige vara, eduge daure ġahe iau dainehe. ¹⁴Gerege Ioane itahe oġiare għahava iħbaraki oroġi Iesu beraġi, roege, "Esemena no mati Faresia ġaha aena raġohi vani be iau tamuta veite, eduge ai ġamituhe iħber aena raġira veite?" ¹⁵Iesu raki kiro gevvenu, "Deiva iħabena negu maġi e mobore iau ruta gerege iau hegħiġi raġa, iauka beta niġo raġira vanu? Vaniva oroġeġe negu ata era iauna mi ġeħau otege, gerege iauna aena raġohisa. ¹⁶Koita bera beta ogona isäġe be miära ogona emene ruta baniba vara, enaki kiare ogona emene eramu dariġohi ketake goiġoара. ¹⁷Mati bera beta ġadiki isäġe be mi ġadiki emene vadaka uhura bohubo vara; enaki kiare vadaka emene eramu dariġohiġo vara, gerege ġadiki ġavvaga ramu haktivima, renu vadakava ramu daure goima; eduge ġadiki isäġe mi vadaka isäġeva boħuġeġe, auka beta daure goiġo vara." ¹⁸Iesu gure gavege uhura, dubu iau biage be raki au ġasina ottime auki au vaġotonni komuk daivare, ga ġahi roege, "Di mae ramu negubutu ge auki hoġe raġanu; edube ana beta oroġi ai ade mi au ada maemege, gerege auna maġuri visa." ¹⁹Gerege Iesu raki urimi au ġamituhe ġainage au itahe otinu. ²⁰Gerege maġi be tage tau utube hakira abu auki taġo eraġanu eraki Iesu itahe orogħime auki au ogona bisuke kamuanu, ²¹negu maġi eraki au uhurehe onaki ronu, "Da enaġu au ogonave bisukava kamuare, dakamu maġe goiġo vara." ²²Iesu raki aniġgi eraġare auki kironu, "Hero kisa di mae; ai ihihive raki a maġe ġahānū." Tutube veite maġi eraki maġe ġoinu. ²³Gerege Iesu raki ata bauge iagehe sirivare eige auki niġaheġe abate abate koitava iħberakī noġo raġi mati niġo raġoheġe era gevvenu. ²⁴Iesu raki boriti ġahigei ronu, "Iai bouġe haki ragħia; maiaġo ora beta hoekera edube iāġime auki." Gerege iauki iau bouġe eħħaiahia ġahi tati ġaheġe. ²⁵Eduge koitajha iħberakī hakiragi itahe otinu, Iesu raki sirivare auki negu maiaġo adakahe mi iagħemeġe auki urimanu. ²⁶Renu badi oramu rome iauki ioa raġoheġe mata inuhati iau. ²⁷Iesu ei urimi otege, ata abu ni veite iħberakī au itahe ottime iħuka niġo raġi bararagi roege, "Davida Moe no vaġħahu ġahigevel!" ²⁸Iesu raki otti uduani sirivanu, ni veite abu ruġa geraki au ġasina otinu; gerege auki bera gevvenu, "Iana da riäga ġaha dakamu ia maġe ġahigeġe vara?" Iauki kironu, "Erege, Rohi Bauge." ²⁹Gerege Iesu raki iau nie kamui gevare renu ronu, "Iaka da riäga ġahare eige auka enaki iai goiġo vara." ³⁰Renu iau nie iħberakī bao raġohanu. Gerege Iesu raki uagatugei ronu, Eraġeġe ja negu koita be kirome." ³¹Eduge iauki ottime iħuka Iesu badine rome iauki mata e oġova iau rogei origi kouanu. ³²Iauka urihi ġeħau otinu, be iħbera ata ga veite be nisigħami Iesu ġasina orogħonu. ³³Iesu raki negu sua daure oiaħane itħarha, ata ga veite eraki gavege koita iħberakī ġaġu raġohime iauki roege. "Nokamu beta ġuma ona kikive be erara veite Isaraela uhura." ³⁴Eduge Faresia ġaha iħbaraki ronu, "Eramu sua daure iau biage hedokehe ge auki sua daure oia geima. ³⁵Gerege Iesu raki otti deiva vieve oġo bauge mati avie iau. Auki koita iau dubu uhura uguro ġahigei renu va basileia badi maġe ġava ro geveġe, mati dika nune nune mati komata ġaġiġ magħiġi ġaġiġi. ³⁶Auki koita oro gevvene era gevare auki uhudau għahigei. Badivara iauki anana dadäga raġohi mati iau aħħatane ġaġiġe hero veite, erħuħta mamoe nitabata ġaġiġa koita veite naġat. ³⁷Gerege auki au ġamituhe kiro gevvenu, "Taboro meva ramu ketakera, eduge me ġaġiġa iħbara rore beġu gera; ³⁸eige iama taboro Rohiva imiġżeġe aukena me koitatuhe besugei iauna taboro meva kisa.

Chapter 101 Iesu raki au ġamituhe utube abu iħiroġi bouġe vare mati hedo mohigei, iauka sua daure oiaġeisa mati dika nune nune mati hu hu nune inuhati maġe ġaġiġi. 2 Au apostolo utube abu iħiva iau kamu onu: urigoi. ²Au apostolo utube abu iħiva iau kamu onu: urigoi geramu, Simona, au ihe bera Petero, mati au ġoġi Andereja; Iames renu au ġoġi Ioane iau mame ramu Sebedeo. ³Filipi mati Batelomeo; Toma mati Mataio auka moni għo koitava; Iames auka Alepeo moe, mati Tadeos. ⁴Simona auka Kanana koita vara, mati Iuda Isakariota auki Iesu bive kinu. ⁵Iesu raki ata utube abu besugei hakivare auki ġanito ġaġiġi gevvenu: "Otiae ia negu koita nune nune iau ġasina otte ġeima, mati ia negu Samaria ġaha iau oġe bei siri raġohime, ⁶eduge iama Isaraela mamoe dauraġħohane iau ġasina otisa. ⁷Ia otare uhura iama hari maġe gava boriti ġahigeġa, va basileia ramu hugure raki. ⁸Iama dika ġaha maġe ġahigeġa, hoġe magħiġi ġahigeġa, dika nune nune maġe ġahigeġa, sua daure oia geisa. Eige otiae daka beta di damu roro vara, eige otiae ġuma kobuġa ei kisa ia negu iau damu rome. ⁹Ia negu muni tahaka be mi ottime, ¹⁰koita be negu ioa oħi au iagħode mime, se ogona abu, se vasi iaġa, se oġiġi besoke; edube me ġaha iħbara iau de bubu iāġane auka mimi vara. ¹¹Iana oroġi oġo bauge bei se avie bei ia siri raġoha, ot iāġo iāġo raġisa unuhuna iai ġahara vare e ruta iana għurahi ate ia oġo e ġareħisa roege. ¹²Ia iaga ei otte siri raġoheġe iama maġe ġaġiġi. ¹³Iaga ġiġi ġahava ia maġe ġaġiġi geveġe, iama Dirava maive iau ada maemisa. Eduge iau ia maġe ġaġiġa veitenu ia negu maġe ġahigeġi. ¹⁴Mati koita be ia maġe ġaġiġa veite se iai gare iħihi veitenu, iama iai vasi souke ei ieġi gevare iħana ġareġeġa. ¹⁵Riäga vara daki ia boriti ġaġiġi ġeima, berabe vani eige aukam u Sodoma mati Gomora mata koitava vaġħahu ġaġi geige vara. ¹⁶"Iħiahe, dakamu koita iau uhura ia besugei hakiha erħuħta mamoe besugei ura totoka daure iau uhura; eige iama uhu anana maġe ruta għurahisa mati ġuma ieririve maġuri raġisa. ¹⁷Iama uhuiamisa, iau kamu id-ġidnej aena ġaha mohi gevare mati iauka iau dubu uhura ia hodi geige vara; ¹⁸renu koita iħberamu ia di itahe oġiġi dainehe ia id-ġidnej otti Roma roħiva ia mati aena ġaha iau vaġħotoni otto vara, iaka di badi maġeve rone riäga ġahise. ¹⁹Iau ia id-ġidnej otege, ia negu anana ragħime iħana orenaki ga raġira vanu se otavado roro vanu; ni Mame vava uiare eraki mi iai ġaġae kisa iħana otavado roro vanu. ²⁰Eige beta aki ga visa vima, eduge iai Mame

Chapter 111 Iesu au ġamituhe utube abu ġanito ġahigei kosaime auki mata e ġaremare oti oġo koba koba iau badi maġe koita hugure ġahi gevege. Ioane Babatiso besu besu ġamituhea² Ioane Babatiso vadibu iagava uiege uhura auki Keriso me kiare gava iħinu, gergeg auki au enoġe au ġamituhe iau besuġanu Iesu ġasina, 3 renu Iesu beraġi ronu, “Ana iau koita rone auka orogisa, se koita vana so e orogima?⁴ Iesu raki boriti ġahi gevenu, “Gerege ġoiraġohi oti Ioane kirosa iana otavadoana ia koita iau iha mati ia iavaġu era gevenu; 5 niġa niġa veite iaberamu niġa niġa raġa, oġiġi veite iaberamu oġia, dika nune nune iaberamu maġe ġahanu, ihiko veite iaberamu ga iha, koita hoġe raġohane maġuri ġahigei mati koita goror iaberamu badi maġe iha. 6 Renu iana unuhuna iai ihihiv dai nune veite iabera heġiri raġira vara.”

⁷Ioane ġamituhu urihi otege, Iesu raki Ioane badine koita boriti ġahi gevege. "Ia mata ġaġaeva otine iana otavado vana ia eraġisa rome ia otinu? Nono ġugui tiru hanaka desuraġi erageisa rome ia otinu? ⁸Gerege otavado ana ia eraġisa rome ia otinu? Ata be ogona dedika kine enu? Iħiahe, ogona dedika kiare ġahava iabara rohi iau iagehe ge iauki guraha. ⁹Gerege unuhuna ia ot eraġisa? Peroveta koita benu? Otavado peroveta koita be iana eraġisa? Riäga vara, daki romा auka peroveta ġaha inuhati aukamu soi gevvenu. ¹⁰Ioane ramu buka aena uhura rone koita vara, 'Eraġiahe, dakamu e di besu besu koitave uriġatu besuġima, aukena uriġoi oti ai ġumaġe baovisa. ¹¹Riagavara Daki ya boriti gahigeima magi yai tanahegera, bera beta John Baptist koita nagatera. Eduge koita ihi veite va uhura koitavara au variadagera. ¹²John Baptist koita vanivahe ate negu, va uhura huhuvara rahora, renu hħu kiare atava yaberaki yau herovehe kia. ¹³Ioane so au meve kiki veite uhura, Mose aenave mati peroveta ġaha iaberamu Dirava aenave gava raġoheġe; ¹⁴mati koita iana roia Ioane ramu Elia, gerege iama riäga ġahisa, koitaia peroveta ġahe ia rone auka ġoiraġira vara. ¹⁵Ana ihikotenu ama ihis! ¹⁶"Eduge negu tau o koitavaia dana oġore ruġa ia geregere ġahisa? Iakamu ereħuta ġamik ġamika ia orogo gurahi bebe bara gevare naġatiera, ¹⁷Noka iani hegħiri noġo maġe rogei, edube iaka iavea veite; noki niġo raġoħa, eduge iaka niġo raġira veitera. ¹⁸Eige Ioane orogħane negahe auka tamuta veite renu eia daure tage mimi veite, renu koita iaberaki roege, 'Auka sua daureva raki au uhura'. ¹⁹Koita ġamika orogħane aukamu tamuta vieġe renu eia ieġe, renu koita iaberaki roege, 'Eraġiahe, ata oramu tamuta momo vima renu eia daure momo ima, auka moni idīgare ġahava mati ġuma daure kiare ġahava iau vasire. Edube Koita Ġamika meva kiare era Dirava uhuvake riäga vara auki me maġeva kima. ²⁰Gerege Iesu raki a hedu meve dadaga kiogħevu oġo ġahava iau ġoiraġi oti namigei, badiva iauka iau maġuri daureve ġare geige veitera. ²¹"Uhudau vana ianu, Korasin mati Betsaida. Negu hedu me iai oġo ġahatuhu iau kiogħevu, ena so Taire mati Sidion iau uhura kiare, iauka subuta iau ogona daure kiogħi mati ġuma daure uhura guraheġe iauka maġuri daureve ġarehi ġoiraġohanu. ²²Iakera daki ia boriti ġahi geima, berabe vaniva Dirava ramu Tiare mati Sidion ġahavaia iahe geige vara edube iaka veitera. ²³Edube, Kaperanamu, ai anana aka avaġu ġadimi vava otito vara? Veitera, auka ami vene uhura a kira kira vara. Makava ramu hedu me iai uhura kine ena so Sodoma uhura kiare, auka ei ate vani o manu. ²⁴Eduge daki a

Chapter 12

boriti gahima, berabe vani eigera Dirava ramu Sodoma iahe iahe vara, edube aka veitera.²⁵Iesu raki au Mame mağe gahanu Gerege Iesu raki imimivi ronu, “Di Mame, va mati vata ketake o Rohiva, akera daki a mağe gahima, aka uhu anana mağe rağare mati uhuvaka ğaha iau iağa o regunaki ğağae ğahiğe veite, edube amu koita ia uhu anana mati uhuvaka veite iauge iauka erağisa ğağae kinu;²⁶riaga vara, Mama, ora ai uhu anana mağe ġumava aki ğahara kisa.²⁷Di Mame ramu iağa inuhati idigei da moimanu; renu bera au Moe riaga ğahiğe veitera edube au Mame auvağu gera, mati bera au Mame riaga ğahiğe veitera au Moe auvağu gera. Renu oğore iana au Moe ro gevare ğahava auna iau ğağae kisa.²⁸“Iai bouge di ġasina oroğiahe, iana oğore ia huhu nağoha renu isuka ketake agoha, dakena vağaroro ia mohigesa.²⁹Di isuke mi agoha, renu ama di uguro gare anaisa; daka di soruke ramu mağe mati hegiri ġuma vara, renu iaka vağaroro mağe mimi vara.³⁰Eige di huhuve mati di isuke ramu agerağirave iabara.”

Chapter 12

¹Vani aena beige Iesu mati au ġamituhe ruğ geraki koni ğeğe uhura oğe otege; au ġamituhe iaberaki ġubu rağohime iauki koni koboka kinivi iogevege. ²Faresia ğaha iaberaki eragei, iauki Iesu kironu, “Erağ, ai ġamituhe iabara sabadi vani aena ora iauki hosağı onaki kia.”³Iesu raki boriti ğahigei ronu, “Iana dahida veitenu Davida mati au ġamituhe ruğ ġubu rağohi kinu? ⁴Aukamu otine auki dubu uhura sirivare auki parao aena mi inu, eramu aena vara au se au ġamituhe iabera beta ivara, edube dubu biava iana iavağu isa.⁵Se iana aena dahida veitenu dubu biava ġainage aena hosa gevenu eduge iauka iağa be iau ada roro veitera. ⁶Dakamu iaki roma, iağa aena ketake be ramu oigera beta dubu ra.⁷Eduge iana buka aena Dirava gare rone maka riağava manu, koita iaberamu vağahu rağisa beta de bubu dainehe, aka beta mağe koita be mi iau daureve roro vara. ⁸Maka vara Koita Ġamika vara vani aena rohi vara.”⁹Iesu raki ei urimime auki iau dubuve otinu; ¹⁰eigera ata bera adakava ra hoeke, gerege koita iaberaki berağanu, “Ona beta aena vanu a sabadi vaniva dika mağe ğahare?” gerege iauka au aena dodo vane eige iauka mi aena ğaha mohigesa.¹¹Iesu raki boriti ğahigei ronu, “Iana be na au mamoe kobuğave sabadi vaniva otı aba uhura arirağare auna beta ada inuğ mi butui hakiha vanu?¹²Koita be mağurive ramu beta mamoe ruta ġereğere veitera! Eige ġuma ora beta sabadi vani aenava auki dodo vima edube ġuma mağe koita bei kiare eramu mağera.”¹³Gerege Iesu raki ata e kironu, “Ai ade inuğ.” Auki au ade inuğare, gerege au ade raki ġoiragi mağe ġoinu, erehuta au ade hakirava nağate.¹⁴Eduge Farisea ğaha iaberaki hakiragi otine iauki Iesu ġamiga ġumava iağovege, iauka orenaki ġami hoekisa.¹⁵Iesu raki iau uhu anana iauka au ġamiga ġumava iağova gava ihinu, auki ġare gevare ġeahu otinu. Edube koita dadagava raki au itahe otinu, gerege auki iau dikave inuhati mağe ğahi gevege, ¹⁶mati auki ġanito ğahigei iauka beta koita be iau au gare rağisa.¹⁷Eige au onaki rone era Dirava gare rone Isaia peroveta koitava raki riaga ğahanu:¹⁸“İchiahe, ora da di besubesu koitave rone era, ora di moera, di soruke ra au mağera.Daka di horuve mi au ada maemisa,gerege auka mai ġuma gava koita nune nune inuhati boriti ğahi geisa.¹⁹Auka beta enana visa se bara visa,se bera beta orogo au enoğe ihisa.²⁰Auka beta tiru adaka be bokobo varase vene agota beta ġodo ğahiğe varaenakime auna ate mai ġuma riaga koita iau mi oroğisa.²¹Renu koita inuhati gena uhu anana mağe riaga au ihehe misa.”²²Gerege iauki Iesu gasina atabe sua daure au uhura nisigami oroğanu auka ni veite mati ga veite; gerege auki mağe ğahanu, eige ga veite raki gavi renu niğe niğe vima.²³Koita inuhati oroğane iaberaki ğağru rağohanu mati roege, “Ora mena Davida Moera?”²⁴Eduge Farisea ğahavaia gava ihine, iauki ronu, “Ora sua daure iau baugete Belsebulu avağu gena sua daure oiagei hakivisa.”²⁵Eduge Iesu ra yau uhure dibanara eige auki kirogevenu, “Ogo bauge aubougi yavahu bebe hogagevege yauka beta kobabera, ogobe se yagabe avahu hogoziare era beta ramira mege Vivira.”²⁶Satan avahu Satan besibe gahege, auka beta kobabera. Au negu baugevena negu orenaki ramira berebe vanu.²⁷Gerege ia roiare daka sua daure oia geima Belsebulu hedokehe. Ama ia iavağu gena iana unuhu hedokehe gena ia oia geve? Eige ia au itahe oğiare iai gare ramu iai ġumağe ğağae kisa iaka beta ieriri vera.²⁸Eduge riaga vara daka Dirava Horu hedokehe daki sua daure oia gevunu. Eige noma erağisa Dirava basileiave ramu subuta ge auki oroğonu.²⁹Se koita bera beta riagahe ata herote be iage hosağı sirivi au kohue vahoro ididi vara, se auna beta urigoi ata e raroı maema vanu? Gerege auna au iaga kohue vahoro idığisa.³⁰Unuhuna da itağatıuma auka dakera auki da betia ğahima, mati unuhuna da iahegi bougeige veite auka Dirava auge auki oia geima.³¹Eige daki ia boriti ğahigeima, koita iabera iau ġuma daureve mati ga daureve vahugeige vara. Eduge unuhuna Horu aena ga daure ğahima auka beta vahu vahu vara.³²Koita be na Koita Ġamika ġasina ga daure roma auka vahu vahu vara, eduge unuhuna Horu Aena ga daure ğahima auka beta vahu vahu vara, negu tau oi behi behive.³³“Ana idi be na idi mağe vanu, renu au madike mağera; se auna idi daure vanu, renu au madike tage daure; badivara idi ramu au madike mağeva ge ana erağisa.³⁴Iakamu inuhu nağate iabera! Ana orenaki iağa mağe gava rosa, a ai uhure ra daure? Otavado ana ai uhure tobo rağü uiare era aki gava roma.³⁵Koita mağeva ramu au uhurehe iağa mağe uiare idigei ororo vara. Edube koita daure vara iağa daure au uhura uiare idigei ororo vara.³⁶Edube iakera daki ia kiro geima, berabe vaniva koita iaberamu Dirava vağtoni oroğ iau ga maka veite ro gevenu kirovara,³⁷eige ai gare raki a mağe ğahisa, mati ai gare raki a daure ğahisa.”³⁸Gerege aena ğaha be ia mati Faresia ğaha iaberaki kironu, “Ni Biage, noka gahara rağohi akai iağa be kiege noma erağisa.³⁹Eduge Iesu raki kiro gevunu, “Eige ġuma daure kiare mati ga ihihi veite tau o gahava iabera ğahara rağü iauka toa be erağisa. Eduge Dirava vara beta eravağu nune be kiki vara kobabe au peroveta Iona au ġağae kine eğu gera.⁴⁰Gerege ġuma kobuğe eige Iona ramu vani abigağ mati vahı abigağ ge auki karava ketake vağtane uhura, e nağate Koita Ġamika tage ramu vani abigağ vahı abigağ ge auna vata uhura guramisa.⁴¹Eige Nineva koitavaia mati negu tau o ğahava iaberamu berabe vaniva urihi ia toho geige vara. Maka vara iauka Iona peroveta viego iauki iau daureve uhura ge iauki ġoirağohanu. Renu erağiahe, oroğare iağaniva ramu raho ketakera Iona

variada gera!⁴² Mata ġamana iau rohi maġiva ramu ġamanava urimi berabe vaniva oroġi tau o ġahava ruġa ia toħo geige vara, badiva auka mata ġamana auki oroġonu auka Solomona uhuvake gava ihisa. Renu eraġiahe, iaġa raho ketake be Solomona variada geramu onu!⁴³“Sua daure be koita be ġaremare, auka eia veite matahe ioai au vaġaroro taruhe iaġoia vara, eduge auka beta be behube vara.

⁴⁴Gerege auki roma, Daka ġoiraġi da guramege ogohe. Auka ġoiraġi oġova eraġege ahake, momo veite, renu iaġa inuhati ġosigei maġe ġahanu.

⁴⁵Gerege auna oti sua daure iatiriġa au naġate veite nisigei orogisa iauka au ruta ei gurahisa; renu negu ata e au uriġoi daureve ramu avie edube ihie oramu raho ketake. Eige negu tau oi ġuma daure oramu raho ġoigo vara beta uriġoi naġate.

⁴⁶Iesu gure koita gaġa gevege uhura, au neine mati au ġoġuhe iabera itahe rahirahe, iauki imimi raġi iauka ga ġahisa.

⁴⁷Gerege koita be raki kironu, “Ni ġaha ai neine mati ai ġoġuhea vire itahe rahane, iaukamu a ga ġahisa.”⁴⁸Eduge Iesu raki boriti ġahane kironu, “Unuhuna di neine, renu oġorea iana di ġoġuhea?”⁴⁹Gerege auki au au ġamituhe iau ada susutemi, ronu, “Eraġiahe o iaberamu di neine mati di ġoġuhe iabara!

⁵⁰Ana unuhuna di Mame vava guramare, roiare meva kiare iaberaki riāga di ġoġe mati di amakine, mati di neine.”

Chapter 13

¹Vani kobuġa eige Iesu raki iaga ġaremi oti goħu ġaika guramanu.

²Koita dadaġava raki au ġasina oti bouraġohi ge auki urimi vanagi ada ġadimi guramanu, koita iabara iau bouġe goħu ġaika rahirahe.

³Auki iaġa dadaġa badigomu va boriti ġahigei, roege: “Ihiahe! Nega beige ata be raki au ġeġehe beġi beġi otinu.

⁴Auka beġi beġi viege, iaka be iabara ġuma eġħiha desuraġħohi, uguha iabaraki uguraġi ioeġi.

⁵Be iabara vateta munima ada desuraġġi, vateta raho veite eige ġamana veite iauki kobo raġħohanu.

⁶Eduge vani ġaravane negahe, vani hedokava raki inuhati gabu gevege iauki hoġe raġħohanu.

⁷Iaka be iabara ġati uhura iauki desuraġħanu, gerege ġati raki kobo raġħohi ketake ġahima iauki daure ġahanu.

⁸Eduge iaka be iabera vata maġe ada ge iauki desuraġħanu eige iauki maka kia, be iabara tinahuvu, be iabara utu agorokiva, be iabara utu abigaġa.

⁹Iana oġoreana iana ihikotenu iħia!

¹⁰Gerege Iesu ġamituhe iabaraki au ġasina oroġime iauki beraġħanu, “Esemena a koita o badigomua gaġa geima?”¹¹Iesu raki kiro gevvenu, “Dirava ramu va basileia uhuvaka iai iorena ġagħae kinu, eduge koita be iauge so veitera.

¹²Eige iana eraġa, ana unuhuna uhuvaka manu, Dirava ramu dadaġa ġahi moimo vara, mati auka raho ġahi moimo vara: eduge unuhuna veitenu, auna tina beġu gena Dirava ra au mi ġoiraġira vara.

¹³Da badigomu tahu gaġa gevare maka vara, iaukamu niġa niġa raġa eduge iauka erara veite, mati iauka iħikote eduge iauka ihihi veite se iau uhure ra bao raġġira veitera.

¹⁴Eige iauka Isaia peroveta ġahi gavi rone:Iaka riāga ihisa, eduge iau uhure beta bao raġġira vara,mati iaka niġa niġa raġħoħisa, eduge iaka beta erara vara.

¹⁵Eige koita iau soruke ramu vadibu ġħanu,renu iau iħikoke iabara toġeve ġħanu,renu iaukamu iau nie kumu gevvenu;eige iauka beta iau niche niġa niġa raġisa,renu iau iħikokehe ihisa,mati iauma iau sorukehe anavare renu ġoiraġoħisa,gerege dana maġuri ġahi geisa.

¹⁶Eige Dirava maġe ġahisa iai nie, iamu niġa niġa raġa, renu iai iħikoke, iamu iha.

¹⁷Riāga vara daki ia boriti ġahi geima, peroveta ġaha mati koita maġe dadaga ġahi ia eraġane iauna so eraġare, eduge iauka erara veite, mati iauna ia iħine ihare, eduge iauka ihihi veitera.

¹⁸Gerege iama ġeġe kiki koitava badigomu veihera.

¹⁹Iana oġoreana ia basileia ga iħinu eduge iai uħurera bao raġġira veite, diabolo raki oroġare iau sorukehe uiare vahoro mi ġeħau otito vara, eramu ġuma eġħiha desuraġħane naġatera.

²⁰A muni ada desuraġħane iabara Dirava gare ihare renu iauki heġirita manu;

²¹eduge koita be umuka veite, edube nega tina beġu auna kamuisa, gerege koitaia daure ġahi mati hu hu ġahi ga o iau dainehe, koita eramu inono veite au ihihi ramu avie ġoigo vara.

²²Be iana ġati uhura desuraġħane, o iabara au gare iħinu, eduge ahata maka iaġaniva mati maġuriva raki au gare daure ġahege auki madika veite.

²³Edube negu iaka vata maġe ada beġene iabara, ogore iana ga iħinu mati uhu kinu, oġoreana riāga madike ġosīganu, bera tinħu be, bera utu agorokiva, renu bei gera utu abigaġa.

²⁴Iesu raki badigomu be mati boriti ġahi gevvenu: “Va basileia vara erehuta ata be demaka iaka maġe au ġeġehe beġi gevvenu;

²⁵eduge vahi beige koitaia iaġohane uhura, koita be raki ġati daure idigei oroġi koni ġeġe uhura beġare auki ġeħau otinu.

²⁶Eige ġeġe kobo raġħohi maka kiege, gerege ġati daure tage iau uhura kobo raġħoħeġe.

²⁷Gerege ġeġe iahe iahe vare koitava raki au ġasina oti kironu, Di biage, akamu iaka maġe eġġuge aki ġeġe beġi gevvenu? Orehe genu, ġati daure o iau uhura kobo raġħoħa?

²⁸Auki boriti ġahigei, Koita daure be raki onaki kinu. Au iahe iahe atave raki kironu, Gerege ana roma nona oti ġati daure raka geisa?

²⁹Eduge auki boriti ġahigei, Veitera; ia negu ġati rakai demaka iaka ġainage raka geime.

³⁰Ġare geve iau kobuġa ġahi kobo raġħoħe ate taboro negava; renu taboro nega miege dana me ġaha boriti ġahi geisa, Uriġah ġati bouġei irosi koba koba idigei vene kisa, edube koniva bouġei idigei di demaka iagehe ġosīġa.

³¹Iesu raki badigomu ġaita kiro gevvenu: “Va basileia ramu erehuta idi taħaka kusinaike naġate gerege ata be raki mi au ġeġehe beġenu;

³²auka idi taħaka kusinaike vara, eduge au kobo raġħane auki idi ketane ġoinu, eige uguha vava huraġħohi iabara au ada iaga kisa.

³³Iesu raki ġaitana badigomu be boriti ġahi gevvenu: Dirava aenave rone be tage ramu erehuta maġi be parao souka mi raho ġahija ġadikiva ruta mi kobuġa ġahi degide ġahi gerege parao ramu uhu raho ġoima.

³⁴Iesu raki au gare inuhati badigomua koita boriti ġahi gevege; auka iaġa be ena roro kava veitera.

³⁵Onaki ora peroveta ġaheva iau gare riāga ġahija vara:“Daka badigomu tahu ge dana ga visa;Daka badigomua ge dana vata ketake ġanai kine iaġa ġagħe ġahija veite dana gava rosa.”

³⁶Iesu raki koita ġare gevare auki iagħihu otinu. Gerege au ġamituhe iabaki au itahe otim iauki beraġi roege, “So negu a badigomu ġati ġeġe uhura makava no kirogeve.”

³⁷Iesu raki boriti ġahigei ronu, “Negu iaka maġe beġene era Koita Ġamika vara;

³⁸ġeġe ra vata ketake ora, mati iaka maġe vara koita Dirava aenave riāga ġahare ġahavaia;

³⁹eige diabolo raki daure beġene ġahava iabara; taboro vara vata o netu netua gera, renu Dirava aneru iabaraki meva kikiva.

⁴⁰Negu ġati daure idigei bouġe vare kiragei vene raġħoħisa, ġuma e naġate vata ketake o netu netua tage ena ġoigo vara.

⁴¹Koita Ġamika ramu au aneruve

Chapter 141 Nega ei Galileia ni tabata ġahege rohiva Heroda raki Iesu gare raġege gava iħinu; 2 gerege auki au ġamituhe boriti ġahigei ronu, “Ora Ioane Babatiso; aukamu hoġe uhura ge auki urimi ġoiraġanu, eige auki hedo ruta me onaki kikive kima.”

besugei, gerege iauna Dirava vaġotonu oġore iana ġuma daure mati maġuri daure raġohare kasa geisa au koitatuhe iau,⁴² Mati iauna idigei vene bubuka uhura kira gevege, eige iauna niġo raġohi iau eġie iana gi raġohisa.⁴³ Gerege koita maġe iana vani naġate abaga ġahisa erehuta iau Mame va oġova abage naġate. Ia ihikote ġahege iħiahe!⁴⁴ Va basileia vara erehuta iaġa maġe be vata uhura abatemenu, koita be raki behuġare; gerege auki heġirita oti inuhati haevare mati ġoiraġi oti negu mata e haewisa.⁴⁵ “Riaġa, va oġo vara erehuta me maġe ata be gure muni damu ketake iaġoi haewisa;⁴⁶ gerege auki be behuġare auki oti au ġasina iaġaniva inuhati haevare renu auka negu muni damu ketake auka⁴⁷ “Riaġa, va oġo vara erehuta reke naġate mi eve kirai karava nune nune reke butugei;⁴⁸ gerege reke tobo raġege, iauki butui oti goħu ġaika gurahi, renu karava maġeva idigei boteka bei ġosigei edube daureva iabara idigei ġeħau kira gevienu.⁴⁹ Eige onakime iauna netu netua kisa. Aneru iana ugu raġohi oroġime iauna koita maġe iau uhura ġuma daure ġahavaia kasa geisa⁵⁰ renu iauna idigei vene bubuka uhura kiragei, iauna niġo raġohi iau eġie gi raġohisa.⁵¹ Iesu raki au ġamituhe beragei, “Iana iaġa o inuhati iai uhure iana bao raġohanu? Iauki ronu, ‘Erege.’ ”⁵² Eige auki boriti ġahigei ronu, “Gerege ia aena ġaha iau ia uguro ġahigei va basileia aena iakamu erehuta iaga biava au iaġa maġe ġosigare ei oreana isāġe mati oreana emene idigei hakivi ororo vara.”⁵³ Iesu raki badigomu rogei kosavare, auki ġare gevienu.⁵⁴ Iesu raki ġoiraġi au oġehe otime auki dubu uhura koita uguro ġahi gevege, iauki ihi ġaġu raġohi mati berabe raġohi, “Oreigena ata o uhuvaka o mati hedo o idigevenu?⁵⁵ Ona beta iaga ġoiare atava moenu? Au neine ihe na Maria? Mati au ġoġuhe iabara Iakobo, Iosepa, Simona renu Iuda?⁵⁶ Renu ona au amakine iana o no ruġa? Gerege oreigena ata o iaġa o inuhati idigevenu?”⁵⁷ Gerege iauki besibe ġahanu. Eduge Iesu raki boriti ġahigei, “Peroveta ġahava iauka matau ġahi gevvara eduge iau oġo riaġha mati au iaga ġahatuhu iau gera veitera.”⁵⁸ Iauki ei riaġa ġaħiġa veite, eige auki hedo me dadaġa kiogeige veite.

Chapter 141 Nega ei Galileia ni tabata ġahege rohiva Heroda raki Iesu gare raġege gava iħinu; 2 gerege auki au ġamituhe boriti ġahigei ronu, “Ora Ioane Babatiso; aukamu hoġe uhura ge auki urimi ġoiraġanu, eige auki hedo ruta me onaki kikive kima.”

³Edube Heroda ramu uriġoi Ioane mi vadibu iagava maemanu, au ġoġe Filipi mabare, Herodias dainehe, ⁴badiva Ioane raki Heroda boriti ġahege, “Ni aenave ra roma aka beta Herodias mi ai mabare kisa.”⁵ Renu Heroda auna roma auka ġam hoekisa, eduge auki koita iau siġore vanu, badiva auka koita iaberaki riäga ġaha roia auka peroveta koita vara.⁶ Eduge Heroda ġuruane hegħiri vanihe, Herodias mae raki koitaia iau vaġotonu iavea vi Heroda tage hegħiri ġahanu⁷ eige Heroda raki maiāġo e ominue ġahi auna otavado iaġa vana au ġahara vima auka mi moimo vara.⁸ Au neine raki uriġoi uhugħat, gerege auki ronu, “Daka imimi vima aka Ioane Babatiso omote mereki ada maemi mi oroġi da moimisa.”⁹ Negu iau rohivuh uħure tage hħu naġanu, eduge auki ominue vanu au deiva tuhe iau vaġotonu, eige auki au ġamituhe ġanito ġahigei iauka maiāġo imimi vane mi moimisa;¹⁰ auki besugei iauki oti vadibu iagava Ioane omote dodoanu.¹¹ Iauki au omote dodoi mereki ada maemare iauki mi oroġi negu maiāġo e moimege, auki mi oti au neine moimanu.¹² Ioane ġamituhe iaberaki oti au ahata make miare iauki abatemare; iauki oti Iesu boriti ġahanu.¹³ Iesu negu Ioane badine ihine negahe, auki vanaqi ġarem iavaġu tana koita veite gabuhe otinu. Eduge koita iaberaki ihare, iauki oġo ġarehime iauki au itahe vasi oġi otinu.¹⁴ Iesu raki tana hakivare, auki koita dadaġa eragei; auki uhudau ġahi gevare renu dika raġane maġe ġahi gevege.¹⁵ Va hiriġomeġe, au ġamituhe iaberaki au ġasina otime iauki kironu, “Ora mata ġaġae vara, mati va ramu hiriġoromanu; no koita besu geva iau oġo oti geve mati iavaġu iau debubu iaġane hae geisa.”¹⁶ Iesu raki kiro gevienu, “Iauka beta otito vara; iakena iaġa be mohi gevege iauna isa.¹⁷ Iauki kironu, “Ni ġasina gera iaġa veite eduge parao adakasiva mati karava abu gera.”¹⁸ Auki kiro gevienu, “Idigei oi di ġasina orogħiahe.”¹⁹ Auki koita kirogei iauka isu ada gurahisa. Gerege auki parao adakasiva mati karava abu idigvar, auki vava gagħi Dirava maġe ġahare auki parao reħaġare, auki idigei au ġamituhe mohigei, iauki idigei koita mohigeisa.²⁰ Iauki iau bouġe tamuta raġohi kosai itħarħahe; au ġamituhe iaberaki iau tamuta raġane momonoa idigei iauki boteka utube abu toboġa gevienu.²¹ Gerege koitajta tamuta raġohane iaberamu dha adakasiva naġate, maġi mati momono iabera iauka dahi geige veitera.²² Gerege auki au ġamituheha besugei iauka uriġahī vanaqi ġoħu hakirahe otisa, auka so koita inuhati besugei oġi oti geisa.²³ Auki koita inuhati besugei otare, auki nimu ada oti auka avaqi imimi visa. Va ra hiriġoromanu auka avuvaġu eigera.²⁴ Eduge au ġamituheha vanaqi ġadimeġe, badivara nono raho tinabe raki ġuglu.²⁵ Renu va tahi oroġege uhura Iesu raki eia ada oġi iau ġasina otege.²⁶ Eduge au ġamituhe iaberaki eraġege au eia ada oġi oroġoġe, iauki siġo raġohi, roege, “Vire ramu sua ra!” Iauki siġo raġohi bara raġohi.²⁷ Eduge Iesu raki vaina gavi roege, “Uhu berebe kiahe, ora dakaki; ia negu siġo raġime.”²⁸ Gerege Petero raki gavi kironu, “Rohi Bauge, ona riaġa akenu, da ġanito ġaha da eia ada oġi ai ġasina oroġima.”²⁹ Iesu raki kironu, “Oroġo.” Gerege Petero raki vanaqi ġarem iea ada oġi Iesu ġasina otinu.³⁰ Eduge auki nono ġuglu berebere ġahane eraġane, auki siġo vanu, auki tabe-tabu eve uguhi otege, auki nivi ronu, “Di Rohite, da iaheġa!”³¹ Iesu raki vaina au ade inuġi mi kamui, kiroge, “Kava ihihi avie vana anu, otavado uħu korahiva a vima?”³² Iauka iau abu vanaqi ġadħi hanu nono raki veav iġi kosavanu.³³ Gerege au ġamituheha vanaqi ada iaberaki au vasi ġaika ġoru raġohi, boriti ġahi roege, “Riaġa aka Dirava Moera.”³⁴ Iauki koħa hakirahe otinu, Genesareta matava haki raġohanu.³⁵ Koita iaberaki iħie au toaġe kiare, gerege iauki ga besuġi mata e inuhati iau boriti ġahigei iauka dikave idigei au ġasina orogħisa,³⁶ mati dika koita iaberaki imiġi roege, maġġenu iau au ogona bisuke tage kamuisa; gerege kamuare ġahava ġaithe maġe ġahanu.

Chapter 15

¹Gerege Faresia mati aena hadiba ġahava iaberaki Ierusalema seni oroġime iauki Iesu beraġanu, ²“Otavado beigena ai

Chapter 16

ġamituhé ia ni tenetuhe iau aenave dodova? Iau urigahi tamuta raġoħa iau ade ketogeige veite.”³Iesu raki kiro gevvenu, “Gerege otavado dainehe ia Dirava aenave hosaġi iai tene ġumaġe kia?”⁴Eige Dirava raki ronu, Ai mame mati ai neine ama matau ġahi geisa, mati, Ana unuhuna au mame se au neine iau ada ga daure raġa iauka riāġa hoġe raġohira vara.⁵Eduge aka roma maġera koitaia iau iahuvea kiro gevare, Otavado iahe iahe da iani ronu daka ia mohi gevare, era daka mi Dirava moimoara,⁶Eige, tene ġuma iau dainehe, iaki Dirava ga aenava matau ġahiga veite.⁷Tarata ġaha ma ġahanu! Ora riāġa vara Isaiah raki Dirava gare peroveta ġahane, kironu:⁸Koita o iabara iau avaġehe ge iauki da maġe ġaha,eduge iau soruke ra dai ġamana vara; ⁹iau da maġe ġahare ra maka veitera,iauka koita iau aena gare iauge iauki hadibava raġoħa.¹⁰Gerege Iesu raki koita ihirogei au ġasina oroġare auki kiro gevvenu, “Di gare ihare iama uhu maemisa: 11 era beta ai avaġehe uguhare e raki ai uhura daure ġahima, eduge ai uhurehe hakivare e raki a daure ġahima.”¹²Gerege au ġamituhéa iabaraki au ġasina oroġime iauki kironu, “Ana dibana Faresea ġahaia ai gare ihine eramu iau uhure huu ġahi gevvenu?”¹³Iesu raki kiro gevvenu, “Idi inuhati di Mame vava uiare begħibe veite iabar auka ġaikahe raka geige vara.¹⁴Ena ġaregeve; iauka ni veite be raki ni veite be nisigamima. Gerege ni veite au vasire ni veite be nisigamare iauka iau abu dahana desuraġira vara.”¹⁵Eduge Petero raki kironu, “Aso a badigomu rone makava no boriti ġahigeve.”¹⁶Gerege Iesu raki ronu, “Ia ġainage iai uhure iana so bao raġohira veitenu? 17 Iana dibana veite koita be iāġa be mi iare ra au avaġehe uguhi au vaġatanehe, mati auna au ahatanahe hakivisa?¹⁸Eduge otavado au avaġehe hakivare era au sorukehe eige auki oroġonu, gerege e raki daure ġahima. 19 Badiva otavado anana daure vana ai sorukehe anavare, koita ġahigei, ni muduka, ġuma daure, vaho, tarata, koita be iau ihe daure ġahi geisa. 20 Ĝuma o iabaki koita daure ġahi geisa, eduge ada ketoke veite tamuta raġohare era beta a daure ġahiga vara.”²¹Iesu raki mata e ġaremi Tiro mati Sidono iau kasihe otinu. 22 Tutube viege Kanana maġi be ei uiare raki hakivi gure barai roege, “Di Rohite, Davida Moe; da uhudau ġaha, di mae ra sua daure raki au uhurehe uguhanu.”²³Eduge Iesu ra au ġasina ga be roro veite. Renu au ġamituhéa iabaraki au ġasina otim iauki imiġi roege, “Besuġa au ġahe ote, auka ni itahe ge auki gure barai oroġima.”²⁴Iesu raki kiro gevvenu, “Au da besuġane ra Isaraela ġahavaia dauraġohane iaġo geige vara.”²⁵Eduge negu maġi e raki oroġi au vaġtoni komuko daivi, roege, “Rohi Bauge da iaeġa.”²⁶Iesu raki onaki ronu, “Beta maġera a momona iau iare demakava miare mi totoka mohi gevvara.”²⁷Maġi e raki ronu, “Rohi Bauge, era riāġa vara, totoka ġaitage au biage tamuta viare momona desuraġane iogei gevvara.”²⁸Gerege Iesu raki kironu, “Maġi bauge, aka ihihi riāġa maġi vara! A ġahara vane era aka mimi vara.” Tutube veite au mae raki maġe ġoinu.²⁹Gerege Iesu raki ogo e ġaremi Galileia koa eġiahu oġi oti, auki nimu be ġadimi aduhe guramanu. 30 Koita dadaġava raki iau dikha nune nune, vasi dauretea, ni veite, ga veite, ada dauretea, nisigeime iauki au ġasina oroġanu. Iauki idigei au vasi ġaika ġosigei, auki maġe ġahi gevvenu, 31 eige koita iabaraki ġaġu raġohanu badiva iauki eraġeġe ga veitea ga raġohi, vasi dauretea oġigei, ni veitea niġa niġa raġohi. Gerege iauki Isaraela Dirava va maġe ġahi motea ġaheġe.³²Gerege Iesu raki au ġamituhéa ihiroġeime auki kirogei, “Daka koita o iabara daki uhudau ġahi geima, badiva iauka vani abigaġa gera iauki oi da ruta renu iauka tamuta veite; mati daka beta ġubuta besugei gevvara, iau negu ġumaġa manori raġohime.”³³Au ġamituhéa iabaraki beraġanu, “Nona mata ġaġae oi orei demaka miare koita o vasi geisa?”³⁴Iesu raki bera gevvenu, “Iai ġasina gena parao esebugenu?” Iauki kironu, “Parao iatirigava, mati karava kusinaike rorebe.”³⁵Gerege Iesu raki koita gaġagei iauka vata gurahisa,³⁶auki parao iatirigava renu karava tage idigei; Dirava maġe ġahare auki reħagevare idigei au gamituhé mohi geveġe iauki idigei koita mohi gevvenu. 37 Iau bouġe tamuta raġohi kosai; au ġamituhéa iabaraki demaka momona idigei boteka iatirigava toboġa gevvenu. 38 Koitaia tamuta raġohane atava iau ate ramu dha ababu gera, maġia mati momono iabara iauka dahi geige veitera. 39 Iesu raki koita inuhati kirogei iauka oġo otisa. Auka vanaqiva guivare auki hakirahe Magadan matahe otinu.

Chapter 16

¹Farisea mati Sadukea ġahava iaberaki Iesu ġasina oti iauki toħoġi beraġanu auka vava hedu ġuma be iau vaġtoni ġaġae kisa. ²Eduge Iesu raki kiro gevvenu, “Ana eraġeġe va kerekare ġoġiare aka roro vara, ‘Vahiġu vaniva ramu maġe ġoġoara eige va ramu kerekare ra.’ Mati va tali vagutu ġoġieġe, ‘Negu vani oramu veni raki ġoromisa vima, badiwa va ramu kerekare mati girigire ra.’ Iaka riāġahe va toaqava kiare roro vara, eduge iaka beta riāġahe negubutu iāġa eragevare toaqava kiki vara. ³Dirava riāġa ġahiga veite taua raki toa berabe raġa, edube toa bera veitera eduge peroveta Iona au ġaġae ġoġi eġuġera.” Gerege auki ei rahirahe gare gevare ġeħau otinu.⁴Iesu ġamituhé oti goħu hakirahe hakiraġi, iauka vagħha raġanu iauka demaka be mimi veitera. ⁵Iesu raki kiro gevvenu, “Iama Farisea mati Sadukea ġaha uaġġatu geisa, iau gare mati iau ġumaġe erageisa. ⁶Iauki bebe kiro geveġe, “Era noki demaka be mi ororo veite eige auki enaki roma.” ⁷Renu iau gava raġeġe uhura Iesu raki ronu, “Iakmu iai ihihive ramu raho veitera, esemena ia demaka be mi ororo veite gava raġoha?”⁸Iana iai uhure so bao raġohira veitenu? Iana anana veitenu ia parao adakasiva koita dha adakasiva vasi gevvenu, renu boteka esebu gena ia makava kiogħevvenu?⁹Se ja parao tina iatirigava ata dha ababu vasi gevvenu, renu boteka esebu gena ia maka kiogħevvenu?¹⁰Esemena iai uhure bao raġohira veite daka beta demaka gava daki roege? Edube da rone iama Farisea mati Sadukea uaġġatu geisa, iau gare mati ġumaġe erageisa!¹¹Gerege iau uhure raki bao raġanu auka beta parao muraka gava ge auki uaġġatu gevvenu, eduge Farisea mati Sadukea ġaha ia uguro raġare gava.¹²Iesu raki Kaisara Filipi oġi hakivi, auki au ġamituhé bera gevvenu, “Koita iana esegena iau roia Koita Ġamika vana unu hunu?”¹³Renu iauki ronu, Be iabera roia Ioane Babatiso, edube be iabera roia Elia, be iabera roia Jeremias se peroveta koita bera.¹⁴Iesu raki bera gevvenu, “Eduge dana unuhuna ia roia dana unuhunu?”¹⁵Simona Petero raki ronu, “Aka Keriso ra, maġuri Dirava Moera.”¹⁶Gerege Iesu raki kironu, au maġeve ra aigera, Iona moe Simona! Beta ahata maka auge auki ai ġaġae

Chapter 17

kinu, eduge di Mame vava uiare eraki a moimanu.¹⁸ Renu akera daki aki roma, aka Petero, renu aka muni ora, au ada ge daki di dubuve ġogo vara, renu hoġe iaġa bera beta vaġava ġahiġa vara.¹⁹ Dakena va basileia kiva mi a moimisa, gerege otavado a vata ada oi bodibo vanu vava tage auki bodibo vara, mati otavado a vata ada oi baovare vava tage auka bao raġira vara.”²⁰ Gerege auki au ġamituhe ġanito ġahigei ronu ia negu koita be boriti ġahime auka Keriso.²¹ Gerege Iesu raki au ġamituhe kiro gevege auka Dirava rone eige auka so Ierusalema otito vara. Eigera dubu bauge ia mati dubu biava ia, renu aena kiare ġahava iabera so mi iaġa be iau dainehe da huhu ġahi mati daka hoġe raġira vara. Eduge daka vani abigaġa itaharahe daka urimi ġoiraġira vara.²² Gerege Petero raki Iesu nisīġami ġeahu otime auki namiġi, roege, “Dirava vaġħu ġaha, di Rohite! Ĝuma roiare o negu riāġa ġoime.”²³ Eduge Iesu raki anīgoiare Petero kironu, “Oi ġeahu ote, Diabolo! Akamu di oġiġi ġumäge aki daure ġahima, ai uhu ananave iabera ahata maka iaġa iauge aki anana vima, beta Dirava au gera.”²⁴ Gerege Iesu raki au ġamituhe kirogei, “Ana unuhuna di ġahara vi di itahe oroġisa, ama avaġu ai sataurove agohare renu ana di itahe oġisa.”²⁵ Mati oġoreana iau maġurive biava raġisa iauka ġatugeige vara, mati oġoreana iau maġurive di dainehe ġatua iauka mi ġoiraġohira vara.²⁶ Koita be vata ketake u huġġatu ġahuare auna otavado maġe be mimi vanu, edube iau maġurive ġatuisa? Se iauna otavado iaġa be mi mohigei iau maġuri riāġa mi ġoiraġohisa?²⁷ “Eige Koita Ĝamika ramu vava seni au aneruve ruġa au Mame maġeve mi oroġisa, gerege auna koita koba koba iau me mane damuna mohigeisa.²⁸ Riāġa vara daki roma, ia be ia rahirahe iabera so beta hoġe raġohira vara ate Koita Ĝamika vara vava seni uguhi ororo vara.”

Chapter 17

¹ Vani agorokiva itaharahe, Iesu raki Petero mati Iakobo au ġoġe Ioane ruta nisigei iavaġu ġadihi nimu ada.² Iau niġahege uhura Iesu eravaġe raki iau vaġtoni nune ġoinu, renu au nie raki vani abaga naġate ġoi, mati au ogona kaeve ġaitage vani abaga naġate.³ Tutube viege Mose mati Elia iaberaki ġagħae ġahanu, iauki Iesu ruta garagohege.⁴ Gerege Petero raki Iesu ga ġahi ronu, “Rohi bauge, no oroġane ramu maġe riāġa vara; a maġe roege, dana oi dubuka abigaġa ġosa, bera aie, bera Mose, mati bera Elia.”⁵ Auka gavege uhura, va abaga ketake be raki iau ada ġaruanu, mati eno be raki ori uhura hakivi ronu, “Ora di Moe riāġa vara; di sorukera; dakamu heġġi ġahima; iama au gare ihisa!”⁶ Au ġamituhea vava seni eno e gavege ihine, iauki siġo raġohi iau nie vata ada ġoru raġohanu.⁷ Eduge Iesu raki iau ġasina oroġare auki kamui gevare, roege, “Urihiae renu ia negu siġo raġohime.”⁸ Gerege iauka ni iagemi auhe niġahi, iauka koita be erara veite eduge Iesu auvaġu ge iauki eraġanu.⁹ Iauka nimu seni ugu raġohege, Iesu raki ġanito ġahigei, “Ia negu ia iaġa eraġane koita be kirome ate Koita Ĝamika hoġe uhura urimi ġoiraġare.”¹⁰ Gerege au ġamituhea iabaraki beraġanu, “Gerege otavado beigena aena ġahavaia roia Elia aukena uriġoi oroġisa?”¹¹ Iesu raki kiro gevvenu, “Riāġa vara Elia raki uriġoi oroġisa mati aukena iaġa inuhati ġumava kiogeisa;¹² eduge daki ia kiro geima Elia ramu subuta gera auki oroġonu, eduge koita iabara au toaġe kiki veite, edube iauki au vaġtoni iau ġahara raġege ġumava kiogevege. Eige Koita Ĝamika tage ġuma kobuġa eige iauna huhu ġahisa.¹³ Gerege au ġamituhea iau uhure raki bao raġohanu auka Ioane Babatiso ġare ra auki roege.¹⁴ Iauki ġoiraġohi koita iau vaġtoni, ata be raki au ġasina otime, auki komuko daivi guramare,¹⁵ auki kironu, “Rohi bauge, di moe vaġħu ġaha, auka omo daure viare mati huhu vara rahora; auka nega dadaġa vara auki au mi vene uhura au kirai se eia uhura au kiraima.¹⁶ Renu daki nisīġami ai ġamituhea iau ġasina otinu, eduge iauka maġe ġahija veitera.”¹⁷ Iesu raki ronu, “Iakamu ihihi ġamika mati tau berebe ġahavaia, dana iai ġasina gurami ate vaisu? Daka beta iai uhu berebe raġare ate nega orei? Ĝami e mi di ġasina oroġiahe.”¹⁸ Renu Iesu raki sua daure e ġanito ġahege, auki ġami e ġaremanu, gerege ġami e raki inono veite maġe ġoinu.¹⁹ Gerege Iesu ġamituhea iabaraki iorena au ġasina otime iauki beraġanu, “Esemena no sua daure e oiaħia veite?”²⁰ Iesu raki boriti ġahi gevvenu, “Badivara iai ihihive ra raho veitera. Riāġa vara daki ia kirogeima, iana iai ihihive na idi tahaka kusinaike naġate ġoġiare, akamu nimu o ga ġahi rosa, Oi vaġava vi virei ote, auka rakaġohi otito vara; eige iaġa bera beta ai berebe ġoġi vara.”²¹ Edube a imimivi mati tamta aena viege ana sua daure onaki koita bei oiaħi hakivisa.²² Iesu mati au ġamituhe iau bouġe raki oroġi Galileia bouraġohi, eige auki boriti ġahi gevvenu. “Koita Ĝamika vara koita iau adahe ġadimi iau aena derikehe ġoġi vara,²³ renu iaukena ġamisa, eduge vani abigaġa ġahijahe auka urimi ġoiraġira vara.” Iauki iau bouġe au gare iħinu iauki uhu raġohanu.²⁴ Iesu mati au ġamituhe ruga Kaperanamu hakiraġi, eige dubu damu idīgare ġahava iabaraki roġahi Petero ġasina beraġanu, “Iai biage na dubu damu mae mima?”²⁵ Petero raki ronu, “Erege, aukamu kima.” Petero raki Iesu otine iagahe sirivi, gerege auki uriġoi beraġege, “Simona, ai uhu ananave na otavado anu? Oġore iau gena vata ada roħiva iau damune mia? Iau ġamuhe iau se ġeahu koita be iau?”²⁶ Petero raki ronu, “Geħħu koita iau,” Iesu raki kironu, “Gerege ni ġamuhe iabara beta dubu damu maema vara.²⁷ Eige, noka beta namigei roro vara, eve ot karava iaġova, ġanai karava vara; a negu au avaġe baovi, aka muni tahaka be behu behu vara; ama miare mi mohigeisa aġore ni ihehe.”

Chapter 18

¹ Iesu ġamituhea iabaraki oroġi beraġanu, “Unuhuna bauge va basileia uhura?”² Gerege Iesu raki ġami ġamika be ihiromi auki orogi iau vaġtoni ramu,³ auki boriti ġahigei ronu, “Riāġa iakerha daki ia kirogeima, ia iai ġumäge nune ġahigei ġami ġamika o naġate ġahege, veite ġahare iaka beta va basileia uhura otito vara.⁴ Eige ana unuhuna avaġu au mi ġami ġamika o naġatenu aukamu va basileia uhura baugera.⁵ Unuhuna ġami ġamika o maġe ġahima di iheha auka da tagera auki da made ġahima.⁶ “Koita be momona onaki da riāġa ġahare iau ada daure ġuma kiare, au maġeve ramu muni ketake be mi au enokehe raro vare mi eve dobukehe kira visa.⁷ Uhudau vana vata ketake ona otavado ana daure ġahima! Ĝuma

daure o iabara onaki ġagħe ġahiġa vara, eduge daure kiare koitava bu uhudau bera anu!⁸ Ana ai ade be se ai vase be ai ihihive avie ġahima, ama dodo vare mi ġeahu kira visa; au maġeve ramu ama maġuri maġe uhura guramisa daure ai ada abu se ai vase abu iau dainehe ami vene uhura a kiravime.⁹ Mati ai nie ai ihihive daure ġahege ama ġiroi raka vare mi negevisa; au maġevera ama ni kobabej maġuri uhura sirivisa beta maġe iau ai nie abu dainehe ami vene uhura a kiravime.¹⁰ “Ia negu momonaike o betia ġahi geima; iakera daki ia rogeima, iau aneruve ra nega inuhati ge auki di Mame vava uiare ġasina ġagħae ġħażha.”¹¹ Badivara Koita Ġamika oroganera koita dauraġohane ġahavaia maġuri ġahigeisa.¹² Orena kimena ia anava? Ata be au mamoe ve tinahu be, gerege be dauraġare, auka sokovaia utu igaġu veite hakira igaġu veite nimu ġaregei oti mamoe dauraġane e īaġoisa?¹³ Au behuġare negahe, iakera daki iaki rogeima, au heġirive ramu negu mamoe kobuġa ei raho ketake ġoigoara a utu igaġuveite hakira igaġu veite e iau gera au heġirive ra aviera.¹⁴ Ĝuma kobuġa eige di Mame vava uiare eraki għahara veite mamoe bera dauragħisa.¹⁵ Eduge ai oġo nane be a daure ġahege, ama oti ia abu guraheġe ama au daure kine kirosa. Eige au ai gare iheġe, iamu iai abu oġo nana maġe raġi ġoiraġħa.¹⁶ Eduge au ai gare ihihi veite ġoieġe, ama koita abu ġaitage idigei aruta otisa, au gare rogevene iauma riäga ġahi geisa.¹⁷ Ai oġo nane għahara veite iau gare ihisa, ama dubu biava kirogeisa; edube au dubu ġaheva ġaitage iau gare ihihi veite ġoieġe, iauka itahe ġaheva iabaki.¹⁸ Riäga vara daki aki roma, otavado ia vata ada oi kiege bodivanu vava tage auka bodib oħra, renu otavado a vahe ġima oi vata ada vava tage auka vahe vara.¹⁹ Mati, riäga vara daki ia boriti ġahi geima, iana oġoreana iai vata ada oi iai abu ia imimi raġħha, di Mame vava gera iani kiki vara.²⁰ Eigera oreigena abu se abigaġa ia di ihehe bouraġħha, dakam u iai vaġoton.²¹ Gerege Petero raki au ġasina oroġare ronu, “Rohi Bauge, ereġe ekalesia be se di oġonane be dai daure ġuma kiarena, dana nega esebu au daurehe uhudau ġahisa? Nega iatirigava se?”²² Iesu raki kironu, “Daka beta onakime daki roma nega iatirigavaġu, eduge, ama uhudau ġahisa nega utu iatirigħa hakira iatirigħa vaġu.”²³ “Eigera Dirava au Basileiave kinera erekha roħi be raki oroġi au me ġahatuhea au kohuve ni tabata ġahi geveġe ġahave erageisa.²⁴ Au gure berabe vieġe uhura iauki ata be mi roġahanu auka moni domaga bera auki au manu;²⁵ mati, auka beta riaġahe ibinava kiki vara, gerege auki boriti ġahi roma au, au mabare mati iau ġamħuha mati iau kohuvea inuhati ġaitage haegeisa.²⁶ Gerege negu besubesi koita eraki au vaġtoni komuko daivi guramare auki imiġanu, Nega tinabe da moima, gerege dana iāga inuhati ibinava kisa.²⁷ Rohi eraki uhudau ġahare, renu besuġi roma aukam u iāga inuhati vagħu ġahi gevien.²⁸ Gerege ata eraki itahe haki viġe daki a uhudau ġahis akai beta a moni mane ibinava kiki ronu.²⁹ Au bamode raki komuko daivi guramare auki imiġanu, So nega tinabe da moimeġe, gerege dana ai moni ibinava kiege ġoiraġisa.³⁰ Eduge auki besibe vare auki mi vadib u iagħav maiami atete au moni mane ibinava kisa.³¹ Au sokuheha iabaraki otavado iau eraġħanu e uhu hu hu uva raġare iauki oti badiva iau Rohive boriti ġahānu.³² Gerege auki besubesi koita e ihiromi kironu, Aka besubesi koita daure vara! Daka a imimi vieġe daki a uhudau ġahis akai beta a moni mane ibinava kiki ronu.³³ Ana so ai bamode uhudau ġahare da a uhudau ġahane naġate?³⁴ Eduge auki hoġoimma auki negu besubesi koita emi iauka ġamisa ate auka moni mane ibinava kiki kosaisa.³⁵ Gerege di Mame vava tage koba koba onaki iai kisa, eduge iama iai soruke inuhati be iau daureve ġaitage vagħu ġahi geisa.”

Chapter 19

¹ Iesu raki iāga inuhati rogei kosavare auki Galileia ġaremi Iudea oġo kasihe otinuu Ioridana iaro hakirahe.² Koita mudaġo iabaraki au itahe otege auki gure iau dikave maġe ġahi geveġe.³ Faresia ġahava bea iabaraki au ġasina oroġime iauki tarata ġumava berabe raġħanu, “Ona ni aenave na ata be ieriri moimeġe auna ġuma be iau dainehe au mabare besibe ġahija vanu au itoġe?”⁴ Iesu raki ronu, “Iana dahida veitenu ġanai ġanai Dirava kiogħevvne eramu ata be mati maġi be,⁵ mati roma, Eigera ata ra au Mame mati au neine ġare gevare au mabare ġore Bouraġħare, renu iauka iau abu ahata maka kobabe ġahija vara?⁶ Eige iauka beta abu gera, eduge ahata maka kobabera. Eigera Dirava bougħali gevien, koita bera beta kasagei gevvara.”⁷ Faresia ġaha iabaraki kironu, “Otavado beigena Mose ronu aenava ata be au mabare ġaremisa roare auka au betia ġahare pepava kiare moimare auna ġaremisa?”⁸ Iesu raki boriti ġahigei roma, “Iaka soru birebta iabaraki eige Mose raki enaki ronu, eduge sinu sinava gera beta enaki ġoġiġovera.⁹ Iakera daki ia kiroġġima, ata be au mabare ġaremisa, eduge auka ni muduka veite, eduge auka betia ġahare mati maġi be mare auka ni muduka ata vara.”¹⁰ Au Gamituha iaba raki kironu, “Enaki atabe au mabare ġore kiare au maġeve ra iauka beta bebe idigei gevvara.”¹¹ Eduge auki kiro gevien, “Koita inuhati gera aena o beta riaġa ġahi vara, eduge Dirava mohi gevien ġahavaġu gera.

¹² Badivara be iabara onakime iauki ġuru raġħanu, mati be iabara koita iabaraki aena ġahi gevien, be iabara beta maġi idigei gevvara badivara iaukera iauki aena ġahi gevien va basileia dainehe. Unuhuna a riäga ġahima koitava aukena riäga ġahisa.”¹³ Koita be iabaraki iau ġamħuha idigei Iesu ġasina otinu iau urave aukai au ade iau ada maemare iauġi imimi visa. Eduge au ġamituha iabaraki iau ġamħuha idigei oroġane e nami gevien;¹⁴ eduge Iesu raki roma, “Momono ġarire geiha iau di ġasina oroġe, ia negu oia geima; onaki o iabara va basileia vara iauera.”¹⁵ Auki au ade mi iau ada maemare maġe ġahigei itħarhahe auka ġaregei otinu.¹⁶ Nega beige ata be raki Iesu ġasina roġime auki beraġħanu, “Hadiba koita, dana otavado iāga be kiare guragu behi behive mimi vanu?”¹⁷ Gerege auki kironu, “Esemena a gure da beragħima otavado vana maġe? Koita Kobuġa beġu geraki maġe. A guragu behi behive ġahara vieġe, ama aenave badina ġahisa.”¹⁸ Ata eraki Iesu beraġi roma, “Otavado aena vanu?” Iesu raki roma, “A negu ġa kime; A negu ni muduka vime; A negu vahoim; A negu be iau ġasina tarata ga roġeġi; ¹⁹ Ama ai Mame mati ai neine matau ġahigeisa; renu, Ama ai ġaika ġahatuhe iau ġahara visa a avahu ai ġahara vare naġate.”²⁰ Għalli eraki kironu, “Dakam u iuhati kiogħevvien; mati otavado da so kiki veite?”²¹ Iesu

Chapter 20

raki boriti ġahi roma, "Ana urai akai maġe riāga ġoiege, ote, oti ai iaġane inuhati haegei kosai, moni va idigei iaġa veite ġahava mohigeisa, eige ana vava ai damune misa; ame ġoiraġi di itahe oġisa." ²² Ĝami isaġe eraki au ġare ihare, uhu huhuta ġahe otinu, badivara auka ada bubu koitavara.²³ Iesu raki au gamutuhea boriti ġahigei roma, "Riāga vara daki iaki rogeima, ada bubu ġahava iabara vava otitoara iau gera bere berera."²⁴ Ĝaitana daki roma, kamela vara nila vakava riāgahe siri sirivara eduge ada bubu atavara Dirava basileia ve uhura otitoara bere berera."²⁵ Au ġamituhea au gare ihine negahe, iauki ġaġu raġohime iauki berabe raġħohi onaki ronu, "Gerege unuhuna bina maġuri vivi vanu?"²⁶ Iesu raki niġāhi era gevare auki ronu, "Koita iabara beta riāgahe kiogeige vara, eduge Dirava aige iaġa inuhatige auka kiogeige vara."

²⁷ Gerege Petero raki boriti ġahi roma, "Eraġa, nokamu iaġa inuhati ġare gevare noki ai itahe oġia. Nona mati otavado be mimivaru?"²⁸ Iesu raki boriti ġahigei ronu, "Riāga vara daki ia boriti ġahigeima, iaġa inuhati isaġe ġahi gevare negahe, Koita Ĝamika au teronave adahe guramare, ia di itahe oġiare ġahavaia ġainage terona utube abu iau ada gurahare, iana Isaraela iau tene utube abu e iana nitabata ġahigeisa.²⁹ Mati iana oġoreana ia di dainehe iai matame se iai oġo nanuhe se ai amakine se Mame se neine se iai ġamuhea, ia ġare gevenu, iaka nega tinahu be se maġuri behi behive mimivara.

³⁰ Eduge oġoreana uriġaha iauka ihie ġahiġa vara, renu ihie ġahava iabara uriġahiġa vara."

Chapter 20

¹"Va Basileia vara erehuta mata bia be raki vagutu maġa urimi otime auki koita be idigevege iauka au ġeġehe me misa.² Auki gaġagei aukena vani be me kiare damua mohigeisa, enaki kiroge vare auki besugei ġeġe iauki otinu.³ Auki vani iaġa īgaġu veite uhura hakivi otinu, ata be eragevege iauki ena rahira kava me veite.⁴ Gerege auki gaġagei, 'Ia ġainage oti ġeġe me miahe, dakena damu kobuġa e ia mohigeisa.' Iauki bina otinu.⁵ Auki vani ububu kasiva mati vahigeta vani iaġa abigaġa otinu, ġuma kobuġa e kinu.⁶ Nega tina kibe vani iaġa adakasiva uhurahe auki mati hae kiare gabuhe otege ata be iabaraki rahege auki eragevenu; auki bera gevunu, 'esemena ia vani o uhuġati iaġa be kiki veite?' Iauki boriti ġahi ronu, 'Bera no gaġa geige veitera noka oti ġeġe me misa.' Auki kiro gevunu, 'Ia ġaitage otiae ġeġe me miahe.'⁷ Vani ugugua ge, ġeġe biava raki au ġeġe nitabata ġahare atava ihiromi kironu, 'Me ġaha ihirogei iau damune mohigeve, ihie roġahī me mane e iau ana uriġoi mohigeisa iħiġe ana uriġahī orogi me mane iauie kisa.'⁸ Negu vani iaġa adakasiva me manu e iabaraki orogi, iau damune ra erehuta vani uhugatu me raġara iau damune naġate.⁹ Eige uriġahī me mohigevu ġahava iabaraki iau damune misa ro oroġonu, ge iau anavane iauka iau damune tinabe rahoġahī mohigeisa; eduge iau ġaitage damu kobuġe iauki mohigevu.¹⁰ Iauki iau damune mare itaharahe iauki ġeġe biava hoġahī,¹¹ roege, 'Ata oia ihie me mohi gevene e iabara vani iaġa kobuġa kibera iauki me manu, eduge amu iau damune mohi gevene erehuta iauka vani uhuġae no ruta me miage vani hedu uhura naġate.¹² Eduge auki iau be kironu, 'Vasi, daka beta akera daki a daure ġahanu; nona beta riāga ġahanu noka vani be me miare damunava misa?¹³ Negubutu ai damune mare bina ote; daka urai negubutu ata oreana ihie me manu e damune beta rahoġahī moimisa ia mane ada..¹⁴ Dana bina riāga davahu di moni vehe beta di urave be kikivanu? Se mama raġohimena badivara di ade ra baobao vera koita iau.¹⁵ Eige Iesu raki netu netua onaki ronu, oġore iana ihie iaukena uri ġahisa oġore iana uriġahanu iauka ihie għażiex.¹⁶ Iesu Ierusalema ġadimi otine, auki au ġamituhea utube abu nisigei ġeahu otime, auki iau oġiege uhura norena gaġa gevunu,¹⁷ 'Iħiahe, noka Ierusalema ge noki ġadhi ota, renu Koita Ĝamika varamu eige iauna mi aena kiare ġahava mohigeisa. Iaukena au hoġe ġumäġe riāga ġaheġe iauna hoekisa;¹⁸ oige iauna mi ġeahu ġaha mohigevegi iauna eha iħia ġahi mati hodivi atete iauna satauro ġahisa; eduge vani abigaġa itaharahe auna urimi maġuri vi ġoiraġisa.¹⁹ Oige Sebedao mabare raki Iesu ġasina otinu au ġamuhe abu ruġa tage, gerege auki urīgoi ġorumi maġe ġahare auki imiġanu.²⁰ Iesu raki beraġanu, "Otavado ġahara gena a vima?" Auki kironu, "Ana beta riāga ġahi roroanu di ġamuhe abu ruġa bera ai vamaġahe bera ai vagadahe iauna gurahisa.²¹ Eduge Iesu raki ronu, "Iaka dibana veite otavado ġahara gena ia raġħha. Da hħu evia isa rojare iana riāgahe ivanu?" Iauki kironu, "No tagera ivara."²² Iesu raki kiro gevunu, "Iaka riāgahe ivara di kapusihe, kobuġa berege unuhuna di vamaġahe se di vagadahe guramisa, era beta daki rosa vima, eduge oġore iana di Mame riāga ġahigeima e iau iera."²³ Iau ate utube ga o ihire, iauki ġami aburuġa ho ġahi gevunu.²⁴ Eige Iesu raki iau bouge ihirogei bougeime auki kirogevenu, "Iaka dibana daure iau hedoke raki idigeima mati urigatu gevare ġahava tage hedu inuhati iaugera.²⁵ Eduge era beta ġuma vara; ia negu iai e ana īm Iai be aukai urai ihi rahote ġoisa auka iai besu besu koitave ġoigoara,²⁶ mati bena urai aukai uriġatuġa koita ġoisa era auka ġoiraġi iai bouge iai besu besu meve ena kiogeige koitava ġoigoara;²⁷ erehuta Koita Ĝamika orōġone naġate auka beta koita be iabara au meve kiogeisa eduge aukena bunu iau besu besu meve oġiġiva viogeisa, mati au maġurive mi maiamisa koita inuhati iau dainehe.²⁸ Iesu mati au ġamituhea ruġa Ieriko ġarehane, koita dadaġava raki iau itahe otinu.²⁹ Ata abu ni veite iabaraki ġuma ġaika guraheġe uhura iauki iħinu Iesu raki oġi haneveġe, iauki bara raġħohi, "Ni Rohite, Davida Moe, no uhudau ġahigeve!"³⁰ Koita iabaraki namigei roege keri ġahiahe; eduge iauki ġaitana bara raġi roege, "No uhudau ġahigeve, ni Rohite, Davida Moe!"³¹ Iesu raki ramare auki ihirogei, roege, "Iana otavado ia ġaharahe raġħha dakai iai kisa?"³² Iauki kironu, "Ni Rohite, nokamu uraraġi akai ni nie baogeisa."³³ Gerege Iesu raki uhudau ġahigei iau nie kamugei. Tutube vieġe iauki niġa niġa raġħohare iauki au itahe oġinu.

Chapter 21

¹Iesu mati au ġamituhe ruġa oti Ierusalema kahika ġahare iauki oti Betefage hakiragi, Oliva nimu ġaika, eige Iesu raki au ġamituhe abu besugevenu,² auki kirogevege, "Oti iai vagotoni oġo be ramu enu, iaka negu doniki bera raro rarove behube vara, ġamikave ġore; vaheġe vare iama nisigei orōġisa.³ Koita bea iaġa be roege, iama kirosa, 'Rohi bauge eraki ġaharahe

viogeima gerege auma vaina ġarire geisa.⁴ Ĝuma oramu ġagħae ġoinu peroveta koita e ġare bina riāġa ġahiġa vara, roege,⁵ “Ierusalema ogo ketake e boriti ġahiahe, Eraġiahe, iai rohite ramu e oroġima, manauve, renu auka doniki ada ge auki ġuivanu, renu doniki ġamika dehiehe gera.”⁶ Au gamituhea iabaraki au boriti ġahi gevane ġumahe kiogevenu;⁷ Iauki doniki mati ġamikava nisigei roġaheġe iauki ogona idigei iau ada ġosi gevege, Jesu raki ġadimi adahe guramanu.⁸ Koita dadaġa iabaraki iau ogonave idigei ġumāġa tatagei, mati be iabara idī hanaka bokogei ġumāġa tatavare gevege.⁹ Koita dadaġa au vaġotonu uriġahi otege be iabara au itahe ogiege iauki bara raġohi roege, “Davadi Moe Maġe ġahi iahe! Maġe ġahiahe auka Rohi Bauge ihehe ge auki orogħima! Aumi no vava Moteaha!”¹⁰ Jesu raki Ierusalema hakivi, koita iabaraki kou kiege heġiri raġohi, berabe raġi roege, “Ona unu hunu?”¹¹ Koita iabaraki to raġohi roege, “Ora Jesu peroveta koita era, Nasreta Galileia ge auki orogħanu.”¹² Jesu raki dubu ġadimi time auki hae kiegare ġahavaia inuhati oia gevenu, mati moni senisi ġahegare patava renu uguha haevege ġahava iau guragu iaġane inuhati iagegei bohu gevenu.¹³ Auki boriti ġahigei ronu, “Dirava ra onakime auki ronu, ‘Di iagera imimi iaga vara’; eduge iaka mime iaki ia vaho ġaha iau hata gabune kia.”¹⁴ Koita ni veite mati vasi daurete ġahava iabaraki au ġasina dubu otege, auki maġe ġahi gevenu.¹⁵ Eduge dubu baugea mati aena kiki ġahava iabaraki au me maġe kiege koita maġe ġahi gevege eraġei, mati iauki iheġe momona iabaraki bara raġohi roege, “David Moe Maġe ġahiahe,” iauki ho ġahanu¹⁶ gerege iauki beraġi ronu, “Ana ihima otavado iau roia?” Jesu raki kirogevenu, “Erege; iana buka aena dahida veitenu, Takamu momona ia mati karukarea iau avaġehehadiba ġahigei ġuma maġe kiogeva mati noġova tage?”¹⁷ Jesu raki ġare gevare, auki urimi otinu Betani vahi kobabe ei iaġanu.¹⁸ Va taheġe Jesu raki oġi ġoiraġi Ierusalema otinu. Au ġumāġa ge auki ġubu raġanu.¹⁹ Auki suke idibe ġuma ġaika eraġanu, gerege auki erarava tiege maka veite hanaka unaġe. Gerege auki idī eki ronu, “Aka beta ġaitana makate ġoigoara!” Tutube veite suke idī era hoġe raġanu.²⁰ Au Ĝamituhea iabaraki eraġare iau bouġe ġaġu raġohi, roege, “Orena kimena suke idī e vaina hoġe raġanu?”²¹ Jesu raki kirogei, “Riāġa vara daki romu, iai ihihive ia riāġa ġahare mati uhu abu veite ġoiare, se beta da suke idī virei kine naġate, mati beta oġu geraki eduge iaka nimu o tage ga ġaheġe, ‘Oi rakahogi eve uguha,’ auka auvahu rakahogi eve uguguara.²² Ana riāġa iāġa bena a ġaharahe imimiva kima, aka iaġaniva mimivara.”²³ Jesu raki ġoiraġi dubu otinu uhura, dubu baugea mati koita baugea iabaraki au ġasina time iauki beraġanu, “Otavado hedo beigena a me o kiogeima, mati unuhuna ieriri a moimanu?”²⁴ Jesu raki kirogei romu, “Berabe kobabera daki ia mohigeima; ia makava da boriti ġaheġe, gerege dana ia boriti ġahigeisa unuhu hedokehe gena da me o kiogeima.”²⁵ O'reigena Ioane ieriri marena au babatiso viege, Dirava ai gena se koita iau gena?” Iauki iavahu gure bebe bera gevege iauna kiege eseki roroanu, “No negu roare, ‘Dirava ai gera,’ auka noki rogei gevvara, ‘Menu gena ia Ioane riāġa ġahiga veite?’²⁶ Eduge no mati roare, ‘koita iau gera,’ noma koita iau siġore raġohisa; badivara iauka iau uhuġati gera Ioane ra iauki riāġa ġaha auka peroveta koita vara.”²⁷ Gerege iauki Jesu kironu, “Noka dibana veitera.” Jesu raki mati boriti ġahigei ronu, “Da tage beta ia boriti ġahi geige vara dana ieriri oreigena da ġuma o kiogeima.”²⁸ “Otavado ana ia anava? Atabe au ġamuhe mo abu; auki oti ġami bauge besugime auki ronu, ‘Di moe negubutu oti ġeġe me ma.’²⁹ Auki besibe vi ronu, ‘daka be otitoara’; eduge auki ihie ananavi ġoiraġare auki otinu.³⁰ Iau Mame raki ġami abu ġaħiġava ġasina otime auki ga kobuġa e kironu, auki itonu, ‘da kena otisa, mama’; eduge otito veitera.³¹ Iau abu iau uhura unuhuna iau Mame rone meva kinu?” Iauki ronu, “ġami bauge.” Jesu raki kirogevenu, “Riāġa vara daki ia boriti ġahi geima, takisi gogoare ġahava mati ni muduka raġare iaba ramu Dirava basileiae uhura ia uriġatugei otitoara.³² Ioane iai ġasina orogene ra ġuma ieririva ge auki oroġonu eduge iaka riāġa ġahija veitera, edube takisi gogoare ġahavaia mati ni muduka ġaha iabara iaka riāġa ġahanu; renu ia ihie eraġane tage iakamu beta anana raġohi ġoiraġare riāġa ġahanu.³³ “Badigomu be mati ihi iahe. Nega beige mata bia be raki ġeġe be kinu, auki ġarava kiare, au make kiki abava tage, renu ġeġe nitabata ġahevha iau niġa niġa iagava tage ġonu. Gerege auki ġeġe nitabata ġahi gevare iau ada uhura maemare auki oġo ġaremi mata bei otinu.³⁴ ġeġe taboro ġahija negava raki kauge, auki au me ġahatuhe besu gevenu ġeġe nitabata ġahare iau ġasina au ġahune mimiva otinu.³⁵ Eduge ġeġe nitabata ġahava iabaraki au me ġahatuhe oħra, be hodivi hoekare, mati muni tħu ġahi gevege.³⁶ Auki ġaitana au me ġahatuhe dadaġa besu gevenu, uriġoi besu gevene era avie; eduge iauki uriġoi ġuma kobuġa e iau kinu.³⁷ Netunetu ge auki au moe besuġanu iau ġasina, roege, ‘Iauka negu di moe matau ġahija vara.’³⁸ Eduge ġeġe nitabata ġahare ġahavaia au moe eraġane, iauki onaki ronu, ‘Oramu ġeġe o biava moera; no ġami hoekare noma au ġeġe noni misa.’³⁹ Gerege iauki ġami hoekare, miare ġeġe itħarhahe kiravanu.⁴⁰ Gerege negu ġeġe biava oroġare na otavado auna kikivanu ġeġe nitabata ġahare ġahava iau?”⁴¹ Iauki boriti ġahi ronu, “Auka negu koita daure inuhati ġahigei hoeki gevare, auna ġeġe emi koita be mohigeisa, gerege iauma au ġeġe make kiki negahe au ġahune tage anavisa.”⁴² Jesu raki kirogevenu, “Iana Buka aenava dahida veitenu: ‘Muni bera iaga ġovare ġahava iabara besibe ġahamuni eramu au ġaikera; Ora Rohi bauge au kikivera, renu eramu heġiri erara vaġa maġe vara?’⁴³ Egera daki iaki rogeima, Dirava basileia vera auka iai mi ġoiraġare mati mi oġore iana madika maġe kiare e mohigei gevvara.⁴⁴ Unuhu na muni ada desuraġi ġohima auka hosaraġi tina tħix ġoġi vara; mati koita be ada gena au desuraġi ġohima auka ġami hoeki kivara.⁴⁵ Haroro baugea mati Faresia ġahaia au badigomuve ihine negahe, iauki dibana ġahānu auka iaukera auki iau gare vima.⁴⁶ Gerege iauki au ni taġo taġo mimiva ronu, eduge koita dadaġa eige iauki siġo raġħanu, badivara iauki roia Jesu rai peroveta koita ġoisa.

Chapter 22

¹ Jesu raki ġaitana badigomua koita gaġa gevege roege:² “Va Basileia vara onaki ġoġovera rohi be au moe maġi mare rigiva kiare naġatera.³ Auki au besubesi ġahatuhe besugei iauki oti au iħiġi gevene ġahavaia au moe maġi mare rigiva kinei, eduge iauki besibe raġi ororo veite.⁴ Gerege auki ġaitana au besubesi ġaha be mati besugei, roege, “Da iħiġi gevenu

gahava boriti ġahigeisa: Eragiahe, da rigi o kinera, di ada vasi vasive iaġani ġainage damu ġahi gevenu, renu iaġa inuhati gera netu raġanu; oroġiahe,⁵ Eduge au ihiro gevene ġahava iabara au totovehe otito veite, bera ġoiraġi au ġeġehe otinu, bera au meve kikiva otinu,⁶ be iabara au besubesu ġahava kamugei, ġoġai ġahigei, renu ġahi hoeki gevenu.⁷ Negu iau rohite raki hoġoi. Auki au besubesu ġahatuhe inuhati besugei, iama oti ġa kine koitava ġahigei hoekigei renu iau oġe tage iama gabuisa.⁸ Eige auki au besubesu ġahatuhe boriti ġahigei ronu, ‘Rigi meva ramu netuanu, eduge da ġanai ihiro gevene dakamu beta ihirogei gevare.⁹ Otiāhe oġo uhura, oġoreana ia eragevare iama ihirogei iauma rigi demaka oi orogisa.’

¹⁰ Gerege au besubesu ġamituhea iabaraki oti ġumaga koita maġea se daure ia inuhati bougevare, iauki nisigei oti rigi me iagava tobo ġahanu.¹¹ Eduge iau biage raki oroġi iau ihiro gevene ġahavaia erageisa, edube auki atabe eraġege auka ogonava nune vara auki kinu,¹² gerege auki beraġi ronu, ‘Vasi, esemena a ogona maġe be kiki veite, renu orena kimena a sirivanu?’ Eduge ata era ga be roro veite.¹³ Eige iau biage raki au ġahatuhe kirogei, ‘Au vase mati au ade raro gevare, iama mi itahe vadibua kiravisa, eige auna nivi atete au eġie iana gi rägoħisa.’¹⁴ Dadaga vara auki ihiro gevenu, eduge rore kibegu gera auki idigevenu, oġoreana au totove ihine.¹⁵ Faresia ġaha iabaraki bouraġohi tarata ġuma bei iauka beraġisa ronu.¹⁶ Gerege iauki iau ġamituhe bea mati Heroda koitatuhe ruġa besugei au ġasina otinu, roege, ‘Hadiba Koita, nokdibana aka ga riäga koita vara, mati aka Dirava ġumäge riäga vara aki kirogei, renu aka be nune ġahiġa veitera; aka anana veite auna koita bauge vanu se veitenu.¹⁷ No boriti ġahigeve, orena kimena a anaima. Aena ona riäga vanu, noma Kaisara tax moimisa, se veite?’¹⁸ Eduge Iesu ra dibana iau tarata garea, eige auki kirogevenu, ‘Iaka avanaġe ġaha iabara, otavado beigena ia gure da taraġisa roia?’¹⁹ Aso negu muni tahaka be mi da ġägiromiahe.’ Gerege iauki be mi moimanu.

²⁰ Gerege Iesu raki beraġei, ‘Ona unuhu vari vade mati ihe iana onu?’²¹ Iauki ronu, ‘Kaisara iera.’ Gerege Iesu raki boriti ġahigei ronu, ‘Eige Kaisara ienu iama mi moimisa, mati Dirava ienu iama mi Dirava moimisa.’²² Iau au gare ihine, iauki ġaguraġohi; eige iauki ei ġarehi ġeahu otinu.²³ Vani kobuġa eige Sadukea ġaha be iabaraki Iesu ġasina orōġime, iauki boriti ġahi ronu koita bera beta hoġe raġare mati urimi ġoiraġira vara; renu iauki beraġi, roege,²⁴ Hadiba koita, Mose ra onakime auki ronu, ‘Ata be ġamika veite hoġe raġare, au ġoġe ra au ġobuve miare, gerege iauna iau ġamuhe raho ġahigei erehuta ata hoġe raġane au ġamuhea.²⁵ Negu oġo nana iau ate inuhati iatiriġava gera iauki uiege; ata bauge raki maġi mare, auki ġamika veite hoġe raġanu, gerege au ġobue ġaremanu au ġoġe ġasina.²⁶ Au ġoġe abu ġahigava ġuma kobuġa ei, mati abigaġa ġahigava tage, oti netunetua iau ate iatiriġava iau.²⁷ Netunetua, maġiva tage raki hoġe raġanu.²⁸ Maġurivi ġoiraġira vara, gerege, auna iau ate iatiriġava unuhu mabare renu? Iaukamu iau bouġe maġini kinu.²⁹ Iesu raki boriti ġahi gevenu, ‘Iaka otito daure vara iaki raġħha, badivara iaka Buka aena se Dirava hedoke tage iaka dibana veitera.³⁰ Hoġe koita urimi ġoiraġare iabara beta maġite se mabate ġahiġa vara, eduge iauka vava aneru naġate ġahiġa vara.

³¹ Gerege hoġe uhura maġuri raġohare, ana buka dahida veitenu otavado Dirava ia boriti ġahi gevenu,³² Dakamu Aberahamo, Isako, renu Iakobo iau Dirava vera? Auka maġuri ġahe iau Dirava vera, beta hoġe ġahe iau iera.³³ Ĝaru ġahaia iabaraki au gare ihime iauki ġaġu raġħohanu.³⁴ Faresia ġaha iabaraki iheġe Iesu raki Sadukea ġahavaia kou kiege avigahanu, gerege iauki iau bouġe bouraġohi,³⁵ mati iau bera aena hadiba koita vara, eige auki toħoġi beraġani.³⁶ Hadiba koita, aena uhura orena aena bauge?³⁷ Iesu raki kironu, ‘Ama Rohi Bauge ai Dirava ve ġaharahe visa, ai soruke inuhati, mati ai suare inuhati, mati ai uhure inuhati.³⁸ Ora sina sinava oroġi negu aena ketake riäga vara.³⁹ Renu aena ketake abu ġahigava aukamu onu: ‘Ai ġaika koitave ama au ġahara visa a avahu ai ġahara vare naġate.⁴⁰ Mose aenave inuhati mati peroveta ġaha iau hadiba ġumäge iabaramu aena o abu ro gevene iau gena iana iahe iahe misa.’⁴¹ Faresia ġaha be iabaraki bouraġege. Iesu raki bera gevenu:⁴² ‘Iana orena kimena ia Keriso anava? Auna unuhu moenu?’ Iauki kironu, ‘Auka Davida moera.’⁴³ Auki kiro gevunu, ‘Orena kimena Horu Aena Davida uhurehe ga gahe gena au ronu, Rohi Bauge,⁴⁴ Rohi Bauge eraki di Rohive kironu, ‘Di vamaġa kasihe gurama, atete dana ai enana ġahatuhe idigei ai vasi derikehe ġosigeisa.’⁴⁵ Ama Davida ra roma Rohi bauge, orena kime auka au moe?’⁴⁶ Koita bera mati au berabeve makava roro veitera. Vani eigera bera mati au berabebe vivi veitera.

Chapter 23

¹Iesu raki garu ġahaia mati au ġamituhea gaġa gei ronu,² ‘Iana Aena ġahaia renu Faresia ġahaia aumu hedu mohi gevunu iauka Mose ga hane ġahiġa ġahatuhe iabara;³ eige, iama iau gare ihigevare mati ġumaha oġigeisa, edube ia negu iau kiogevare toħoġeime, badivara iauka iau ga raġħohare ġumaha oġġi veitera.⁴ Iauka iaġa isukate, mati berebere ra iauki ruhiġa, mati iauki mi koita be iau ada ġosigei, eduge iauka beta riägahe iau ada kakunehe beta iaheġi gevvara.⁵ Iaġa inuhati gera iauki kiogevenu koita iabara erageisa; edube iau gera iauki idigei iau varikehe mati iau adahe rarogeji mati tinabe ketake ġahi koita iabara erageisa iauka Dirava kamui berebe ġahava iabara.⁶ Iauka gabu maġeva iauki ġaharahe raġħha rigi negava mati dubu uhura iauka guragu gabu maġeva gurahisa,⁷ Iau urave koita iabara hae kiare gabuhe mataua maġe ġahigeisa, mati rosa hadiba koitaina.⁸ Eduge bea negu ia idigei hadiba koita rogeime, badivara hadiba koita vara kobabera, iaka iai bouġe gere għerev iabara.⁹ Mati ia negu vata ketake o ada be mi rome mama, badivara iai Mame ra kobabera-vava uiare.¹⁰ Se ia negu ia bebe idigei uriġatugħi koita rogeime, badivara iai utiġatugħi vera kobabera, auka Keriso ra.¹¹ Iai uhura be iau mi raho ġahare auka ia besubesu koitave ġoġgoara.¹² Unuhuna auvħu aumi raho ġahima, auma manau visa, mati unuhuna manau vima auka raho ġahiġa vara.¹³ ‘Aena ġahaia mati Faresia ġahaia, tarata ġahaia! Iaka koita iau basileia otito ġumava iaki koua. Edube ia iavħu ġaitage uhurahe otito veitera, eduge be iau otito ġumäge iaki kougeve.¹⁴ ‘Aena ġahaia mati Fariea ġahaia, kava tarata vane ianu. Badivara iaka ġobu taragei iau iage kohuve idigei, mati ġuriġi eige rogei be iabara ia erageisa; eigera Dirava ra iau kiare għażuwa isukate ġoġgoara.¹⁵ Kava tarata vane

aena hadiba ġahaia mati Faresia ianu. Badivara iaka eve mati vata ketake ora iamu ioa ġahanu iakai koita kobabe maġuri ġahisa, renu iaka mi auka ia bei ġoisa, eige iai ġaitage iau daure ġahune tage mi vene uhura ia kira geige vara.¹⁶ Kava uriġatūga ġaha daure ia, iana niġa niġa veitenu ia gure roia, ‘Unuhuna dubu aena ihehe be ominue varera maka veitera, eduge unuhuna Dubu aenava ominue viege auka au gare riaġa ġahiġa.’¹⁷ Iakamu ni kopute mati omoto veitea! Orena ihi rahote, negu golo vanu se, Dubu uhura golo aena ġahare enu?¹⁸ Onakime iaki roia, ‘Koita be pata o ġaika ominue vare ra iaġa be veitera, eduge au iaġa be pata ada ei ominue ġaheġe auka e badina ġahiġa vara.’¹⁹ Kava ni kopu ana ianu! Orena ihi rahote, iau mohimohi raġare enu se aena iaġa be iau aena ġahare pata vanu?²⁰ Geregeunu huna ominue vima pata aena e ihehe, e aukena pata aena e mati pata ada iaġaniva inuhati iau ominue visa;²¹ mati au negu Dubu ei ominue vareva, auka Dubu ei mati Dubu e uhura uiare Diravava auge auki ominue vima;²² mati koita be va ihehe ominue vare, auka ominue vara auki vima Dirava terona vehe mati ġaikahe unuhuna au ada ġuramima.²³ Kava tarata vana aena ġahaia mati Faresia ġaha ianu! Badivara iamu demaka maġe ġahiġa madikava tinatina iaki boubou naġate mi Dirava moima, eduge aena ga baugea iaka matau ġahiġa veite: aena bauge o iabara iana idigei koita bea mati vaġħahu ġahi geisa.²⁴ Kava uriġatūga ġaha daure ia! Iakamu iaġa kusinaike be ai eia uhura ariraġare iamu kokiva, edube iaka kamela ketake erara veite iara soneva!²⁵ Kava tarata vana aena ġahaia mati Faresia ġaha ianu! Iaka iai tamuta kohue itahara vaġu ketova, eduge uhurava vara ididi kava ġumaia mati ġuma daure ia iabaraki tobo raġohanu.²⁶ Iaka ni koputea Faresia ġahaia! Otavado vanu kapusi uhura e uriġahi ketoviahe, gerege itaharava tagena maġe ġoisa.²⁷ Kava tarata vana aena ġahaia mati Faresia ġaha ianu! Iaka erekhuta hoġe ġaha iau midavave itaharava iau regui kae ġahare, eduge uhura vara hoġe ita mati miro raki tobo ġahanu.²⁸ Ia ġaitage koita itahe ia eragevare iaka maġe iabara, eduge iai uhure iaka tarata mati ġuma daure raki ia toboġa gevvenu.²⁹ Kava tarata vana aena ġahaia mati Faresia ġaha ianu! Iaka peroveta ġaha mati Dirava riāġa ġaheġe ġahava iau abate gevene gabua reġugei mati herati ġahigeva,³⁰ mati iaki ronu, ‘No ni tenetuhe iau ġuru raġane negahe ġoinebe, iau peroveta ġaha ġahi gevene noka beta iahe gevvenu.’³¹ Eige iaki iavahu ia ġaġġae ġahigeti iaka peroveta ġaha iau ġahigeti hoeki gevvene iau tenetuhe iabara.³² Oti kiege netu netua tiahe, iai iahuvea sina sinava kinehe.³³ Inuhu daure ma ġahanu! Iana negu vene ia besugevare iana orenaki siviġoro raġira vanu?³⁴ Eigera daki negu peroveta ġahaia, uhuvaka ġahaia, mati aena kiki ġahavaia, iai ġasina besu gevvenu. Eduge iaki be ġahigeti hoeki mati satauro ġahigeti, renu dubu uhura be hodigei, iaogeġi oġo bei ot iġo bei,³⁵ gerege ġuma maġe kiogevge ġahava ġahi gevvene ġahuarra iai ada gera. Abela ġuma ieriri koita mati Barakia moe Sakaria ia pata aena padaheġe iaki ġami hoekanu.³⁶ Riaġa vara daki ia boriti ġahigeima, negu tau o ġahava iaukena ġahua misa.³⁷ Ierusalema, Ierusalema, iaki peroveta ġaha ġahigeti hoekigei mati Dirava besu besu ġahatuhe muni tħu ġahigeti! Dana nega esebu da urai iai ġamuhe idigei di ġaika bougeisa, erekhuta uguha au ġamuhu inuhati au akahanehe baku gevare naġate, eduge iaki besibet raġanu.³⁸ Eige iai Dubu vera koita veite mati ahake ġoigoara.³⁹ Iakera daki ia boriti ġahi geima, iaka beta da eraġi ġoiragħohira vara atete ia rosa, ‘Rohi bauge ihehe oroġare koitava iama maġe ġahisa.’ ”

Chapter 24

¹Iesu raki Dubu uhura hakivi itahe otege, au ġamituhea iabaraki au ġasina oroġime iauki uhuġatu aukai otavado iau Dubu kiogevne e erageisa. ²Gerege Iesu raki bera gevvenu, “Iana iaġa inuhati erageva se veitenu? Riaġa vara daki ia kirogeima, muni kobuġa be tagħerha beta uara au gabunehe; iauka inuhati dede raġohira vara.”³ Iesu Oliva nimu ada ġuramane uhura, au ġamituhe iabaraki ġoġiħu au ġasina otinu, iauki beraġi ronu, “No boriti ġahigeva, a rogevne o inuhati gena vaisu ġaġġae ġahiġa vanu, mati otavado toavana ġaġġae ġoġiġanu a ġoiraġi orogħare renu vata ketake o netunetua?”⁴ Iesu raki boriti ġahigeti roma, “Iama iavahu iai ġabide reġugeisa bea negu ia taragejme. ⁵Badivara koita dadaga iabara di ihehe oroġi roroara, ‘daka Keriso ral’ mati iauka koita dadaga taragejige vara. ⁶Eduge iaka ġarara kerike ihigeti gevvara mati ġarara badia; eduge ia negu anana momo raġohime; onaki o iabara ġaġġae ġahiġa vara, eduge beta netu netua raki kauanu. ⁷Iaka iheġe mata be iaugera iaukame bebe ġoġi ġahigeti mati ġarahi, mata au bouġiġe ramu ġubu raġohi mati vata vaġava ia kauka vara. ⁸Iaġa o inuhati geramu erekħuta ġami karuka ġaneganei ġuruare huuwa naġatera. ⁹Eige iauna ia idigevare ia daure ġahigeti mati ia ġahigeti hoeki geisa, renu mata o koitava inuhati gena ia betia ġahi geisa di dainehe. ¹⁰Renu koita dadaga iabaramu negu iau ihihive ġareġei, bebe daure ġahigeti gevvara renu bebe betia ġahigeti gevvara. ¹¹Gerege koita iabara roġħi peroveta avanaġe raġisa mati ia taragei ġeahu ota. ¹²Badivara ġuma daure tage ramu iau hakiraġi, koita maġe iau ihihive renu iau bebe ġaharahe raġohare ġainage ribiribe ġahiġa vara. ¹³Eduge unuhuna uhu berebe vima auka netu netua maġuri mimi vara. ¹⁴Gerege badi maġe o koita iabaramu vata ketake o ada ro ioa raġisa, Dirava gare noma ni bouġe iħisa mati riaġħisa; iħieġe netu netuana kauisa.¹⁵ Iaka negu dubu aenava iaġa daure be ramare erara vara, peroveta koita Daniela raki badiva ronu (ga o dahare ġahavaia makava na otavado vanu), ¹⁶gerege oġore iana Iudea uhura iama siviġoro raġi nimu otis;¹⁷ koita bena iaga ada gena auma ġoromi oti iaga uhura au kohue idigeisa;¹⁸ unuhuna itahe me mimare au negu au ogonave mimiva ġoiraġime.¹⁹ Kava uhudau veitenu vana vani ei maġi oreana detu mati oreana ġami karukate ianu!²⁰ Iama ġuriġuri kisa Dirava ġasina iaka beta riaġha siviġoro raġira vara au veni se ribiri negava se sabadi vaniva tage.²¹ Badivara nega ei huhu raho iabara ġaġġae ġahiġa vara, huhu ona kikivera vata ketake o kine negahe ġaġġae ġahiġa veite atete negu, eduge negahie huhu o naġate bera mati beta ġaġġae ġoġiġoara. ²² Eduge Dirava ramu subuta vani tua ġahi gevvenu, au kiki veite goinebe bera beta maġuri vane; eduge koita be iau ġutiġuti gera Dirava na vani e tua ġahigēsa.²³ Gerege koita be aki roare, ‘Eraġa! Oramu Keriso ral?’ se ‘Vieramu aukaki!’—a negu riaġa ġahime.²⁴ Badivara Keriso tarata raġare mati peroveta tarata raġare ġahava iabara urihi toa bea mati ġaġu

raigira iāga be āgāe kiogeige vara. Mati Dirava genenge idigevene e āgainagera iauki daure āghi geisa roia.²⁵ Ihiahe, iakera daki urīgoi ia boriti āgahigema.²⁶ Se, iana aki roege, ‘Erāgiahe! Aukame mata āgāeva gera,’ a negu ei otime. Eduge iau rosa, ‘Erāgiahe! Aukame iaga uhura hataima,’ ia negu riāga āghime.²⁷ Badivara Koita Ģamika orogarerar, erehuta va gibaruvi vani āgadīga kasihe oti vani uguhare ei.²⁸ Hōge āgha iau ahata make iāgohare gabuhe gera, gaioka iabaramu ei bourāgoha.²⁹ Negu nega daure e itaharahevani ramu vadibū āgōoara, mati bata tage beta abaga āgōoara; hisiu iabara vava desurāgohisa, mati hedo vava uiogevare e iabaramu vāgava vāgava rāgira vara.³⁰ Gerege koita iabaramu vava Koita Ģamika toāge āgāe āgoiare erāgi, renu vata ada o koitava inuhati geramu sīgorāgohi nīgorāgi, iauki ‘Koita Ģamika vava ori uhura uguhi orōgare’ au Dirava hedoke mati au erara vāga māgeve erara vara.³¹ Gerege auna au aneruve besugei bitivakava ruta, iauna au koitatuhe vata ada o ihinahe oti ihinahe au gene gevene āghavaia inuhati bougeisa.³² Noma dibana āghisa idi oi: au adakehe kobokava hakiragohe hanaka kiege, iama dibana āghisa iaha nega vara kahikarerar.³³ Ĝuma kobūga ei a iāga o inuhati eragevare, ama dibana āgōoara negara hugurera, āgāe āgoisage auki.³⁴ Riāgava daki roma, iāga o inuhati negu tau oi urīgahi āgāe āgahigeva iauna erageisa.³⁵ Va mati vata ketake oiana daurāgohisa, edube di garera beta daurāgira vara.³⁶ Edube vaniva mati negava bera dibana veitera, renu va aneru mati Koita Ģamika tage dibana veitera, edube Mamakava raki auvahu dibana.³⁷ Koita Ģamika orōgare toāgava ramu erehuta, Noa negahe otavado ana āgāe goine e nāgatera.³⁸ Subuta vani e iau etāgo so rōgiro veitehe koita iaba ramu tamuta rāgohi mati eia daure iogevege, hēgiri rāgohi ata māgi headava rāgohege, atete vani rone kauane Noa ramu iagatoiva guivanu,³⁹ eduge koita iau uhure iabara bao rāgohira veite eige etāgoa ramu hoeki gevenu, gerege Koita Ģamika orōgare āgumava ramu enaki āgōoara.⁴⁰ Gerege nega e kauege ata abu āge me miege; bera iaumu mi āeahu ota a bera iaumu āgareha.⁴¹ Māgi abu āgaitage iau abu parao kiare āgabuhe, bera iaumu mi āeahu ota a bera iaumu āgareha.⁴² Ia negu vagua guragu rāgohime badivara iaka dibana veite Rohi bauge ena vani orei ororoanu.⁴³ Eduge iama uhu maemisa: iaga bia dibana āgoiare vaho koita vahi orōgare negava, auka beta iāgia vara gerege vaho koita era beta orōgi au iage hosa hosa vara.⁴⁴ Gerege iāgainage ia negu vagua rāgohime, badivara Koita Ģamika orōgare negava iaka beta dibana āghīga vara.⁴⁵ Besubesu koita orena ihihi te mati uhu vakate, unuhuna au mi biava maemanu, au besubesu āgamitueha iau demaka damune kiogevare negahe?⁴⁶ Kava hēgiri vana besubesu koita e visa vima au biage āgoirāgi rōgi behugi au me o gure kiogevare.⁴⁷ Riāgava iakera daki ia boriti āgahigema, au biage raki mi au kohue inuhati nitabata āghi geige biava maiamisa vima.⁴⁸ Eduge au besubesu koita daure be āginebe auka auvahu rone, ‘Di biagera negu nega āgamanā tinabe beta āgoirāgi ororoara,’⁴⁹ mati auki urimi au besubesu sokuhea hodigei āgahigei, renu eia daure iogevare āghava rūga gurami muraka isa mati tamuta rāgisā,⁵⁰ gerege negu besubesu koita e biage ra vani bei āgoirāgira vara auka dibana veite vaniva mati negava tage.⁵¹ Gerege au biagena dodoi tina tina āghisa renu mi tarata āgha iau vagotoni maiamisa, eige auna nivi au ēgīe iana gi rāgohisa.

Chapter 25

¹“Nega ei va basileia varamu onaki āgōoara. Mabi utube iana iau lamepave idigei geta māgi mare atava ruta ada mimi otinu.² Adakasiva gera uhu vaka veitea, mati adakasiva gera uhu vakatea.³ Negu uhu vaka veite e iabaraki iau lamepave idigevene, eduge iauka oela tina beta mimi veitera;⁴ edube uhu vakate e iabara oela tinabe tage iauki idigei geta otinu.⁵ Māgi mimi atava tage au ororove raki isuhanu, eige iau nie raki iāgohi iauki iāgohanu.⁶ Eduge vahi nemhege be raki bara ronu, ‘Māgi mimi koitava ramu orōgima! Orōgi auruta ada miahe.’⁷ Gerege negu maeāgo iabaraki urih iau lamepave rēgu gevege.⁸ Gerege uhu vaka veite e iabaraki uhu vakate e kirogevenu, ‘So noni oela tinabe kiaehe, ni lamepave iabaramu āgōo rāgoha.’⁹ Eduge uhu vakate e iabaraki boriti āgahigei, ‘Veite riāga vara! noka beta ni bouge riāgahē geregere rāgira vara; māge vanu oti oela haevare āghava iau haegēiahe.’¹⁰ Gerege uhuvaka veite mabiva iabaraki oela haeha otinu, iau itahege māgi mimi atava raki rōgonu, negu mabi uhurate adakasiva rūga iabaraki auruta au rigi iāgahē siri rāganu; renu iauki udua kouanu.¹¹ Sokova iabaraki ihie rōgahime, iauki ninatata roege, ‘Ata bauge, ata bauge, udua baoviahia no siri rāgoha.’¹² Eduge auki boriti āgahigei roma, ‘Riāgava daki iaki roma, daka iai dibane veitera.’¹³ Gerege Iesu raki netunetua roma, iama uhuiahua rāgisa, badivara iaka vaniva mati negava dibana veite au Moe ororove.¹⁴ Va Basileia varamu onaki kivera, ‘Erehuta atabe au ioave otisa roma, auki au besubesu āgahatuhe ihirogeime auki kirogei iauka au kohue nitabata āghi geisa;¹⁵ auki moni daha adakasiva be moimanu, mati tau utube akira adakasiva damua nāgate auki mi abu mohigevene, be ni abu, be ni kobabe, iau herove āgere āgere. Gerege auki bina au ioave otinu.¹⁶ Be moni daha adakasiva moimane eraki au monive mime auki be iau me āghi, gerege auki mati daha adakasiva adahe manu.¹⁷ Ĝuma kobūga eige, besubesu ata daha abu mane auie tage daha abu adahe manu.¹⁸ Eduge besubesu ata daha kobabe mane eramu oti vata rohare auki au biage monive huni vanu.¹⁹ Negu tinabe āgamanā āgine itaharahe iau biage raki āgoirāgi auki au besu besu āgahītue au kohue nitabata āghi gevene berabeva vanu.²⁰ Negu besubesu koita daha adakasiva mane eraki orōgi, daha adakasiva adahe tage morōgi, roege, ‘Ata Bauge, aka daha adakasiva aki da moimanu; erāga, daka daha adakasiva tage daki adahe kinu.’²¹ Au Biage raki kironu, ‘Aka me māge vara aki kinu, mati besubesu koita māge vara; amu āguma ieririvage aki iāga avie nitabata māge āghima, eige daka negu ami iāga bauge nitabata āghīgeige biava a maema vara; orōgo dāgore no hēgiri rāgoha.’²² Gerege besubesu koita moni daha abu moimane eraki orōgi, roege, ‘Ata Bauge, aka moni daha abu ge aki da moimanu; erāga, daka daha abu tage daki adahe kinu.’²³ Au Biage raki kironu, Aka me māge vara aki kinu, mati besubesu koita māge vara; amu āguma ieririvage aki iāga avie nitabata mage āghima, eige daka negu ami iāga bauge nitabata āghīgeige biava a maema vara; orōgo dāgore no hēgiri rāgoha.’²⁴ Gerege besubesu koita moni

daha kobabe mane tage raki oroġi, roege, ‘Ata Bauge, daka dibana aka koita bere berera, a begi geige veite iaġanivaia amu dodo geima, mati a iaġa iaka be ieie veite e iabara amu bougeima;²⁵ eige daki siġoime daki ai monive mi vata uhura hunivanu. Eraġa iaġaniva one, ma ora aiera.²⁶ Au biage raki boriti ġahi ronu, ‘Aka besubesu koita daure mati hero veite! Aka dibana ani, da beġibie veite iaġanivaia amu dodo geima, mati amu da ieigege veite iaġaniva amu bougeima?

²⁷Menugena akamu di monive mi be iau me ġahi, gerege da ġoiraġege iauka daie ada tinabe maemare mi da moimisa.

²⁸Negubutu moni e au mare, mi oti unuhuna dhaħħa utube koitava moimiahe.²⁹Badivara iana unuhuna ia aute, iauka dadaġa mohigei gevvara, renu iauka vani inuhati dadaġa mimi vara; eduge iana unuhuna iau ġasina iaġa veite, iau ġasina uiare iauka kokikoara.³⁰A besubesu koita daure vara, iama mi itahe vadibua kiravisa, ei auma nivi au eġie ramu gi raġohisa.³¹“Eige Koita Ĝamika oroġare ra hedo mati maġe ruta auna au aneruve inuhati ruga, gerege auna au guragu gabu aenave guramisa.³²Koita inuhati vata ada oi gera iau bouge oroġi au ġasina bouraġira vara, gerege auna koita kasagei erħuta mamoe ni tabata ġahare kiare naġate,³³ gerege auna koita ieririve idigei au vamaġahe gosigeisa.³⁴Gerege negu rohi ena au vamaġahe e boriti ġahi geisa, ‘Oroġiahe, di Mame ramu ia maġe ġahi gevvenu, auki uriġoi au vata ketake o kinei iani ro maemanu;³⁵badivara da ġubu raġanei amu daie kinu, da eia hoġeviege amu eia da moimanu, daka koita ġaita eduge amu ai iagehe dami otinu,³⁶daka bututabue amu oġonava da godomanu, da komata viege amu da reġuanu, da vadibu iagava amu da deiva ġahanu.³⁷Gerege ġuma ieririve ġahava iana rosa, ‘Rohi bauge, vaisu gena no a eraġege na ġubu raġage no a vasiġanu, se a eia hoġe viegena no eia a moimanu?³⁸Se vaisu gena no a eraġege koita ġaita gena no ami iaga otinu, se bututabue gena no ogona ai kinu?³⁹Renu vaisu gena no a eragene a komata vanu se vadibu iagava uiege no a deiva ġahanu?”⁴⁰Gerege negu rohi eraki boriti ġahigei roma, “Riaġa vara daki roma, ia be iau naġate ia di oġo nane bei kiare, eramu daigera iaki kia.⁴¹Gerege auna au vagadehe e boriti ġahi geisa, ‘Dai ġahe otiahe, iai ġahune rone iauka vene raġira uhura ge auki ro maemanu diabolo mati au anerue ruġa iauni;⁴²da ġubu raġege iaka da vasiva veitera, da eia hoġe viege iaka eia da moimo veitera,⁴³daka koita ġaita eduge aka da mi ai iagehe otito veitera, daka bututabue iaka dani ogona kiki veitera, daka komata vi renu vadibu iagava uiege iaka da deiva ġahiva veitera.”⁴⁴Gerege iauna boriti ġahi rosa, ‘Rohi bauge, vaisu gena no a eraġege aka ġubu raġanu se eia hoġevanu se koita ġaita se bututabue se komata se vadibu iagava, gerege no a iaheha veite?’⁴⁵Gerege auna kirogeisa, ‘Riaġa vara daki roma, ia be iau naġate da besibe ġahi dami ia oġo nane kiki veite, eramu beta daigera iaki kia.’⁴⁶Gerege Dirava ramu besugei otitoara huu behi behive gabuhe, eduge ġuma ieriri ġahava iabara maġuri behi behive oġohe otitoara.”

Chapter 26

¹Iesu iaġa inuhati hadiba ġahige netuare auki au ġamituhe kiro gevvenu,²“Iaka dibana vani abu uhura Edoredore rigi vara, mati Koita Ĝamika vara iauka mi mohi gevege iauka satauro ġahiga vara.”³Gerege aena ġaha iau bauge tuhea mati oġo ata baugea iabaraki iau bouge aena ġahe iau biage iagehe bouraġohi. Au ihera Kaiafa,⁴mati iauna orenaki norena Iesu mare iauna ġami ga vanu.⁵Eduge iauki roege, “Noka beta rigi uhura kiki vara, koitaia negu iau vaġa ġarahime.”⁶Iesu ra Betania oti, Simona lepera koita e iagehe gera,⁷au tamuta viege uhura maġi be raki muraka ġutika maġete damuna ketakete, au ġasina otime auki au omoteħe boħuġanu.⁸Eduge au Ĝamituhe iabaraki eraġare iauki ho ġahi roege, “Esemena au virena kima?⁹Deħoro damu ketake oramu haevi moniva mare mi koita goroo mohigeige vara.”¹⁰Eduge Iesu ra dibana iauna otavado ana iau roia, gerege auki kirogei, “Esemena ia gure maġi oi uhu korahi raġħo? Au dai kine oramu ġuma maġe vara auki kinu.¹¹Iaka vani inuhati goroo o iabara ia ruġa, edube iaka beta vani iau bouge daġġore gera.

¹²Au onaki deħoro o mi di ahatane dahu ġane oramu di hoġe ġumava auki kima.¹³Riaġa vara daki ia boriti ġahi geima, oreigena ia vata ada oi iau badi o ro ioa raġare, otavado maġi o au kine era beta vagħha ġahiga vara.¹⁴Gerege au ġamituhe utube abu iau vaġa be ihiva Iuda Isakariota raki aena ġaha iau ġasina otinu¹⁵eige auki beragei, “Iana otavado da moimoanu da Iesu mi ia mohi gevege?” Iauki moni utu abigaġa mi au damune kinu.¹⁶Nega ei Iuda raki orenaki auna Iesu mi mohigei gevvanu.¹⁷Vani ġaneġgane iau parao Rigi kisa rome Iesu Ĝamituhe iabaraki au ġasina otime iauki beragħanu, “Nona orei Edoredore demakava kiki vanu?”¹⁸auki kirogei, “Otiae oġo uhura gera ata be ġasina iama kirosa, ‘Hadiba koita e raki roma, ‘Di negave raki kahika goima; daka di ġamituhe ruġa Edoredore me vara ai iagehe nona misa’”¹⁹Au ġamituhe iabaraki au kiro gevvene e kiare, gerege iauki edoredore demakava regui maemanu²⁰Vahiġeta mane negahe, auki au ġamituhe ruġa gurahi;²¹gerege iau tamuta raġege uhura, Iesu raki ronu, “Riaġa vara daki roma, ia be ramu negu di taove toretoara.”²²Au ġamituhe iabaraki uhuhu raġime iauki gure koba koba beraġime iauki roege, “Rohi bauge, ona beta dakenu?”²³Iesu raki ronu, “Unuhuna daġġore naġu kobabe au ade taġoima eraki di taove torevisa.²⁴Koita Ĝamika vara hoġe raġira vara buka aena rone naġate, eduge unuhuna ġuma daure o kinu Koita Ĝamika taove torevanu! Au maġevera auna so beta guruare.”²⁵Iuda taotore vane koitava raki beraġi ronu, “Di Biage, ona beta dakenu?” Iesu raki ronu, “Auka amu e roma.”²⁶Iau tamuta raġegare uhura, Iesu raki parao tinabe mi, maġe ġahare auki barai au ġamituhe mohi gevare, mati ronu, “Mare mi iahe; ora di ahata makera.”²⁷Auki mati kebe be mi iagemi, maġe ġahare auki mohigei roma, “Iai bouge iahe;²⁸ora di taokera, Dirava ominue kine, koita dadaġa iau dainehe auki boħu raġanu iau daureve inuhati ketogeige vara.²⁹Iakera daki ia boriti ġahi geima, daka beta ġaitana vine eia o ivara atete da di Mame basileia isägeve uhura dana ia ruta isa.³⁰Gerege iauki noġo be rorota haki raġħi otege Oliva nimu,³¹Gerege Iesu raki boriti ġahigei roma, “Negu vahih iaki uruhi dai ġahe otitoara; Buka aena rone naġate, Dirava ra mamoe nitabata koitava ġahi geige vara, gerege mamoe iabara sivigor raġħi ġeahu oti geige vara.³²Eduge da urimi ġoiraġare itahare, daka uriġoi Galileia otitoara.”³³Petero raki kironu, “Orenaki gena iau bouge ai ġeahu ota, daka beta a ġareġa vara.”³⁴Iesu raki boriti

gahanu, "Riāga vara daki aki roma, negu vahi oi, kokorogu vara so nina veite, aka nega abigāga da ġore ġore ġahīga vara." ³⁵Petero raki kironu, "Daka beta enaki roroara, edume dana ma āgōre hōge rāgare tage, daka beta āgōre ġore ġahīga vara." Gerege au sokuhea ġaitage eno kobūga e ronu.³⁶Gerege Iesu raki iau rūga gabube ihiva Getesemane otinu; mati auki au ġamituhea boriti ġahigei, "Oi gurahiae dakamu hoivirei oti imimi vima."³⁷Auki Petero mati Sebedio ġamuhe aburūga nisigei, au uhure raki isuhanu mati au soruke tāge hulu nāganu.³⁸Gerege auki kiro gevunu, "Di soruke huhuara raho ketakera, tutube vanebe daka hōge rāganu; oi gurahiae dāgōre no nīga nīga rāghōha."³⁹Auki tinabe ġaregei otare, aumi vata au kiravi ġorumare imimivi roege, "Di Mame, au ġumate ġoinu, hulu o dai kokiva; beta di uravera edube ai uravera."⁴⁰Gerege auki ġoirāgi au ġamituhe abigāga iau ġasina otege iauki iāgiāgea, gerege auki Petero kironu, "Orenaki gena iādāgōre guragu ġamana veite?"⁴¹Ena gure nīga nīga rāghisa mati Dirava ai imimi rāghisa iā negu daure uhura siri rāgime; ai horu vera uraima, eduge ahata makava rā hero veitera."⁴²Auki ġaitana nega abu ġahīgava ġeahu oti imimi viege, "Di Mame, ġuma bera mati veitera, eduge da iege, ai uravemu riāga ġoisa."⁴³Auki ġaitana ġoirāgi tiege iauki iāgohiave, iau nie baogeige veite.⁴⁴Auki ġaitana ġaregei oti imimi viege nega abigāga ġahi gava, ga kobūga e ro gevege.⁴⁵Gerege auki ġoirāgi au ġamituhe iau ġasina orōgi renu kiro gevege, "Iana so gure ona iāghōha? Nī ġahiae, nega ramu tuakera, renu Koita Ġamika au bive kine ġahava iabara e mi koita daure mohigeisa.⁴⁶Urihiāhe, nota. Iana erāga, di bive kine atava ramu orōganu."⁴⁷Iesu gure gavege uhura, Iuda, au ġamite utu abu uhura eraki rōgonu, koita dadağava raki au ruta orōgi iau vaigadea mati iau garevea rūga, renu aena biavaia mati ōgō ata baugevaia.⁴⁸Au bive kine atava raki kiro gevunu, "Dāta be anōgare era; iama misa."⁴⁹Iuda raki Iesu ġasina time auki ronu, "Au maive ma, di Biagel!" roare auki anōganu.⁵⁰Iesu raki boriti ġahi ronu, "Vasi, rogi a kisa roare iāganiva kisa." Gerege iauki rōghā Iesu adahe kamui berebe ġahanu.⁵¹Tutube viege, iau be Iesu ruta geraki au kaiade mi iau haroro koitave besubesu ġamive ihikokova dodoi turuhanu.⁵²Iesu raki boriti ġahi roma, "Ai kaiave mi ġeahu maema; ōgō iana kaia idigevenu iauka kaia eige iauna hōge rāghōhisa.⁵³Iana dibana veite ianu da negu di Mame ġasina iahe iahe imimi vare, auka negu ġarara aneru utube abu besugeige vara dani?⁵⁴Eduge au ena ġoiare buka aena vana orenaki riāga ġoigoanu, badivara ġuma ora iaumu ronu auka varavisa?"⁵⁵Gerege Iesu raki koita dadağ a gāga gevunu, "Koko iā orōgi kaia mati vaiga ruga da misa roia erehuta daka vaho koita be nāgat. Daka vani inuhati dubu uhura gurami hadiba vima eduge iā beta da manu.⁵⁶Eduge iāga inuhati geramu vara rāganu, gerege peroveta ġahiae buka aena roege eramu riāga ġoisa." Eige au ġamituhe iabaraki ġarehi siviġoro rāganu.⁵⁷Ōgoreana Iesu mane e iabaraki nisīgami haroro bauge Kaiafas iagehe otinu, eigera aena kiare ġahaia mati ōgō ata baugea iabaraki bou rāghohanu.⁵⁸Eduge Petero raki au itahe tabe tabeki ōgi otege, haroro bauge e iaga ġaika time auki māgu uhura sirivi; gabu ni tabata gahava rūga ġurami auna otavado ihihi vanu.⁵⁹Haroro baugea mati kansolo inuhati geraki orenaki iauna ga tarata bei Iesu ada roege iauna au hōge ġumāge kisa,⁶⁰eduge iauka iāga be erara veitera, be ġaitage raki rōghā tarata ga be au ada rāgohege. Ata abu geraki netu netua rōghā⁶¹mati roege, "Ata oraki ronu, 'Daka riāgahe Dirava dubue sebōgare renu vani abigāga uhura dana gō ġoiragisa.'"⁶²Haroro bauge eraki urimi rami mati roege, "Ana ga veitenu? Oiau ai gare rāghohane?"⁶³Eduge Iesu raki kerīgoi. Gerege haroro bauge eraki kironu, "Māguri Dirava ihehe daki a gā ġahima, no boriti ġahigeve ana ni Māguri ġahīgave nu, Dirava Moe nu?"⁶⁴Iesu raki boriti ġahi roma, "Auka amu e roma. Eduge iakera daki iā boriti ġahigeima, Negu oi oti iaka Koita Ġamika erāgegeauka hedo Dirava vamāga kasihege auna ġuramisamati vava seni auna orogisa."⁶⁵Gerege haroro bauge eraki au ōgonave darivare auki ronu, "Auka Dirava daure ġahīga ga vara auki rogevenu! Nona otavado ga be auseni ihisa? Iakamu au ga daure rone ihi gevunu."⁶⁶Iana otavadoana iā anava?" Iauki ronu, "Auka hōge rāgira vara."⁶⁷Gerege iauki au nie sabaki ġahi mati hodivege; mati be iabara au tihe madavege,⁶⁸roege, "Ana Keriso nu, no peroveta ġahigeve, unuhuna a hodivanu?"⁶⁹Petero rā māgu itahe auki guramanu. Besu besu māgi be raki au ġasina time auki ronu, "Atāge Iesu Galileia koita e ġore gera."⁷⁰Eduge auki iau bouge iau vagotoni ġoreġore vanu, roege, "Daka dibana veite otavado ana iā roia."⁷¹Auki urimi itahe otege, besu besu māgi be raki eragare, mati koita rahi gevene boriti ġahi gevege, "Ata oramu Iesu Nasareta koita e gore hegera."⁷²Auki ġaitana gore gore vi roege, "Daka ata vire dibane veitera."⁷³Nega tinakibe uhura koita rahi gevene iabaraki Petero ġasina oti ronu, "Era riāga vara aka iau bera, badivara ai ġare raki a ġaġae kima."⁷⁴Gerege Petero raki ġavī roege, mati ominie vi roege, "Daka ata vire dibane veitera!" Ġamana veite kokorogu vara nivinu.⁷⁵Gerege Petero raki anavanu otavado vanu Iesu boriti ġahi ronu: "Kokorogu so nina veite aka nega abigāga da ġore ġore ġahisa." Auki itahe time auki nina raho viege.

Chapter 27

¹Va tahi vagutu, haroro bauge inuhati mati ata baugea iabaraki bourāghi Iesu ġamīga ġumava gava rāgohege. ²Gerege iauki adakava raroare, iauki nisīgami Pilato gavana ata e ġasina otinu.³Iuda taotore vane koitava raki dibana ġoinu Iesu rāgohege vara, gerege auki aukine ġumava ananai ġoirāgare au muni tahaka utu abigāga idigei otine auki haroro baugea mati ata baugea mohigei ġoirāganu.⁴Auki kirogevenu, "Daka ġuma daure vara daki kinu, daki daure be kiki veite koitava hōge ġumāge kinu." Eduge iauki kironu, "Noka e anana veitera? Era avahu ai tohidera."⁵Iauki negu muni tahaka e idigei dubu uhura kirage vare, auki hakivi otare auvahu au enoke raroī hōge rāganu.⁶Edube haroro baugea iabaraki negu muni tahaka e idige vare iauki ronu, "Ora tāgote muni tahaka vara, beta māgera no mi dubu moni maemare ei maemisa."⁷Iauki iau bouge gā ġahīgi, iauki muni tahaka emi hodu kiare koitava vateta tinabe haevi, ġeahu ġaha iau abate abate gabune.⁸Enaki eige iauki mata e ihiva kinu Tāgo Mata orōgi negu.⁹Gerege peroveta koita Ieremia gare raki riāga ġoinu, roege, "Iauki siliva muni tahaka utu abigāga, au damune Isarela ġahaia au ibine rone era,"¹⁰renu iauki moni e

mi hodu kiare koitava matame haevi, era Rohi bauge da ġanito ġahane dodihe.”¹¹Iesu raki Roma gavanava vaġotonu rami; gerege gavana raki beragi, “Ana Iuda ġaha iau Rohi venu?” Iesu raki ronu, “Auka amu e roma.”¹²Eduge auka ga be roro veitera, haroro baugea mati ogo ata rahoia iabaraki auka daure kinu.¹³Gerege Pilato raki boriti ġahi roma, “Ana iau ai ġuma daure kiege gava raġohare ihi geima se?”¹⁴Eduge auka iau gare be dodo veitera; eige gavana raki dauraġi badiva Iesu ra ga kobabe tage roro veitera.¹⁵Edoredore heġiri nega inuhati gera gavana ra vadibu iagava uiare bera koita iabana roege iauna mi hakivisa.¹⁶Nega ei vadibu uiege bera koita inuhati gera au dibane, au ihera Barabasi.¹⁷Gerege koita bou raġane eige Pilato raki bera gevvenu, “Orena ia gahara raġohi dana iani vaheġisa, Barabas se Iesu ihiva rone Keriso?”¹⁸Auka dibana riäga vara Iuda ġaha iau aenave ge iauka Iesu mi moimo vara.¹⁹Au kota kiare gabuhe guramege uhura au mabare raki au enoġe besuġanu, “A negu ġuma ieriri koita ei iaġabe kime, dakamu vani uhuġae daki hulu naġanu da iaġo be au vane.”²⁰Haroro baugea mati ogo ata rahoia iabaraki ġaru ġaha kiro gevvenu iauka Pilato kiroege aukai Barabasi vaheġisa a Iesu ra iauma ġami hoekisa.²¹Eduge Pilato ġaitana bera gevvenu, “Unuhuna ia iau abu iau uhura gahara raġohi dakai vaheġisa iani?” Iauki roege, “Barabasi.”²²Pilato raki kirogei, “Gerege dana orenaki Iesu iau au ihe rone Keriso kiki vanu?” Iauki iau bouge ronu, “Mi satauro ġaha.”²³Edube auki berabe vanu, “Otavado dainehe, auna otavado ġuma daure bera au kinu?” Eduge iauki bara raġohi roege, “Mi satauro ġaha.”²⁴Pilato raki eraġeġe maġe bera veitera, eduge āġġai dudu vara hakiveġe, gerage auki koita iau vaġtoni eia mime auki au ade ketoare, roma, “Daka ata o hoġeve beta di kiki vera; edube era ia iavahu iai gera.”²⁵Koita iabaraki iau bouge roege, “Hoġe ora isukava inuhati ni ada mati ni ġamueha iau ada gera!”²⁶Gerege Pilato raki Barabasi vaheġare, renu iauki Iesu hodivare, auki mi mohigevu iauka satauro ġahisa.²⁷Gerege gavana ġarara ġahatuhe iabaraki Iesu mare iauki mi au gabunehe otinu, eige au ġarara ġahatuhe inuhati raki bouraġħi.²⁸Iauki au ogonade kokivare iauki ogona kerekare be mi au kinu,²⁹gerege iauki ġati garanate mi au omoteħe maemanu, mati idu be mi au ada vamaġħahe maemanu. Iauki eħħaħħia ġahi ġoru raġi renu komuko dairagħare, kiroege, “Maġuri, Iuda iau Rohive!”³⁰Iauki sabaki ġahare, mati idu mi omotova hodivanu.³¹Iau eħħaħħia ġahi itħarhahe ge, iauki au ogonave darivi kokivare iauki au ogona riaġava mi au kinu, gerege iauki nisīġami satauro ġahisa ro mi otinu.³²Iau hakiraġi otine, eige iauki Kurene atabe eraġanu, ihivara Simona; gerege ġarara ġami iabaraki kiroege auki Iesu satauro ve agohanu.³³Iauki oti gabu be ihiva Golgota (makava ramu Omo kouka mata vara),³⁴iauki vine muraka mi eia ruta kobua ġħali; mi moimi auki toħoġare besib ġahānū.³⁵Iauki mi satauro koko ġahare, au ogonade idigei iau vaġħahe hariveġe;³⁶gerege iauki ei gurahare gure ġaru ġaheġe.³⁷Au omote variada ge iauki torei onaki ronu, “Ora Iesu ra, Iuda ġaha iau Rohivera.”³⁸Gerege vaho koita abu ġainage Iesu ruta iauki satauro ġahi gevvenu, bera au vamaġħa kasihe mati bera au vaġa kasihe.³⁹Koita oti oroġeġe e iabaraki iau omote davegei⁴⁰mati roege, “Aka vani abigaġa uhura dubu seboġare mati kiege goiragħira vara, avahu a magħuri ġaha! A Dirava Moe ġoġe, menugena satauro ei ġoroma.”⁴¹Ġuma kobuġa ei haroro baugea, renu aena kiki ġħaż-żejt mati ata baugea, iabaraki eħħaħħia ġaheġe, roege,⁴²Auka be iabara auki maguri ġahi geveġe; menugena au beta auvahu au magħuri ġahima? Auna Isaraela Rohivanu; eramu au satauro ada ġoromeġe nona au riäga ġahisa.⁴³Aukamu Dirava riäga ġahima; edumena Dirava urai negubutu magħuri ġahare, mati roma, ‘daka Dirava Moe ra.’⁴⁴Vaho ġħaż-żejt au ruta satauro ġahi gevvene e ġaġitħe ramu enakime iauki ġuma kobuġa ei ga ġaheġe.⁴⁵Vani omo ada roġone uhura ge vadibua raki vata ketake inuhati bakuhanu atete vahigeta vani iaġa abigaġa.⁴⁶Vani iaġa abigaġa uhura Iesu raki nivi baravanu, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” makava ramu, “Di Diravate, di Diravate, esemena a da ġare manu?”⁴⁷Koita be ei rahi gevvene iabaraki iahare, iauki ronu, “Ata ora Elia auki ihiromima.”⁴⁸Iau be raki rurui otim auki dabua tinabe mare, vine uhura taġoare, auki mi idiva raroanu, gerege auki mi au susutemenu auka isa.⁴⁹Eduge be iabaraki onaki ronu, “Soso, noso eraġa edumena Elia roġi magħuri ġahare.”⁵⁰Gerege Iesu raki ġaitana nivi bara vare auki hoġe raġanu.⁵¹Gerege iau dubu uhura dabuava raki dariġohi abu ġoinu, auhe uguhi derihe tinu. Vata vaġava vi, mati munio ġaġitħe reha raġohi gevvenu.⁵²Hoġe aba bao raġohi, mati Dirava koita tuħea hoġe ragħohane e iabaraki urħi magħuri raġohi goiragħohanu hanu.⁵³Iesu hoġe uhura urimi goiragħane itħarhahe iauki midava ġarehi oġo aena ei otege koita dadaġa iau ġaġġe ġoige.⁵⁴Garara ġaha bea iau biage ruta gera, iauki Iesu eraġeġe iabaraki vata vaġava vieġe eraġi mati iaġa inuhati vara raġane eragejme, iauki siġo raġohi mati onaki ronu, “Riäga vara ata oramu Dirava Moera!”⁵⁵Garu maġi dadaġava raki ġamanah ruħi niġaheġe; iauka Galileia ge iauki Iesu itahe oroġeġe mati īaheġġe magħiva iabar. ⁵⁶Iau uhura gera Maria Magadala, renu Maria, Iakobo mati Iosepa iau neine, renu Sebedeo mabare⁵⁷Vahigeta ġoine eige, ada bubu ata be raki Arimatea seni oroġonu, au iheramu Iosepa, au tage Iesu gamite bera.⁵⁸Auki urimi oti Pilato ġasina Iesu ahata make imimiva vanu; gerege Pilato raki hedu mohi geveġe iauki mi moimanu.⁵⁹Gerege Iosepa raki mare ogona isāġe maġe bei ġodomanu⁶⁰mati auki au avahu muni uhura aba rohone ei maemanu. Gerege auki muni abata be kureime auki aba udua kouare bina otinu.⁶¹Maria Magadala mati Maria be iau ġainage ei, aba hakirahe guraheġe.⁶²Va tahi ġoiraġħane ei, Sabadi vani varu, haroro baugea mati Farasea ġħaż-żejt iabaraki Pilato ġasina Bouraġħanu⁶³mati ronu, “Rohi bauge, noka tarata koita e au maġuri veħi au gare rone, ‘Daka vani abigaġa itħarhahe maġuri vi ġoiraġħira vara.’”⁶⁴Eige ama roeġe au abave iauma nitabata ġahi atete vani abigaġa rone ei; veite ġoieġe au ġamituha negu oti au ahata make vahoro mime, mati koita boriti ġħali rosa, ‘Aukamu maġuri vi ġoiraġħanu,’ mati nega iħie tarata ġuma oramu uriġoi tarata iāġaniva soiso vara.⁶⁵Pilato raki boriti ġahigei roma, “Iaka nitabata ġħajnej iabaraki; otiahe, midava vire iai herohe iama nitabata ġahisa.”⁶⁶Gerege iauki oti midava kouko muniva reġunaki maemi berebe ġħahanu.

Chapter 28

¹Sabadi itħarhahe, pura vani uridane va taheġe, Maria Magadala mati Maria be ġore midava eraġisa rome iauki otinu.

²Tutube viege vata raki vaǵava ketake vanu; badiva Rohi bauge aneruve raki vava seni uguhi oroǵi muni kurevi ǵeahu maemare auki adahe guramanu.³Au eravaǵe ramu erekhuta va gibaru vare abagatera, mati au ogonave tage kae abaga vera.⁴Nitabata ǵaha ǵainage siǵo raǵohi ǵabubu raǵi iauki erekhuta hoǵe ǵaha iau naǵate ǵahantu.⁵Eduge aneru eraki maǵi e kiro gevenu, “Ia negu siǵo raǵohime; daka dibana iaka Iesu iau satauro ǵahane era iaki iaǵoa.⁶Auka oigera veitera, aukamu urimanu au rone naǵate. Oi oroǵi iau maemane gabuva eraǵiahe.⁷Gerege vaina ǵoiraǵohi oti au gamituhea boriti ǵahi geisa, ‘Aukamu hoǵe uhura urimanu, renu aukame uriǵoi Galileia otima; eige iana eraǵisa.’ Ora di gare daki ia kiro gevenu.”⁸Gerege iauki vaina midava ǵarehi siǵo mati heǵiri ruta ruru raǵi oti au gamituhe boriti ǵahigeisa.⁹Tutube veite Iesu raki iau ǵagae ǵoicare auki kirogei, “Mai miahe!” Iauki oroǵi au ǵasina, au vase hodohare, iauki ǵoru raǵohi maǵe ǵahantu.¹⁰Gerege Iesu raki boriti ǵahigei roma, “Ia negu siǵo raǵime; oti di nanuhe kiro geisa iauma Galileia otisa; eige iauna da eraǵisa.”¹¹Maǵi iau ǵumaǵa otege, nitabata ǵaha be iaberaki ǵoiraǵohi oǵo otime iauki dubu baugea boriti ǵahi gevunu iau era gevene iaǵaniva inuhati.¹²Dubu baugea iabaraki oǵo ata baugea ruǵa bouraǵohi, iauki ga raǵohi iauka moni raho tinabe mi nitabata ǵaha mohigeisa,¹³iauki boriti ǵahi gevege, “Iama kiro geisa, ‘Au gamituhe iabaraki vahi oroǵime iauki au ahata make vahoro manu noka iaǵohege uhura.’¹⁴Edumena gavana ihare ǵoiege, nokena au uhure maǵe ǵahi mati auka beta iaǵa be iai kisa.”¹⁵Gerege iauki moniva miare iauki iau boriti ǵahi gevene ǵumahe kinu. Gerege badi ora Iudea ǵaha iaberamu ro ioa raǵa oroǵi negubutu.¹⁶Au ǵamituhe utube hakira kobabe iaberaki Galileia otinu, iauki nimu be Iesu boriti ǵahi gevene iauka otisa.¹⁷Iau Iesu eraǵane negahe, iauki maǵe ǵahi, eduge be iabera uhu abu.¹⁸Iesu raki iau ǵasina oroǵare auki kiro gevunu, “Di Mame ramu hedo inuhati vava mati vata ada aukamu da moimanu.¹⁹Eige otiahe mata o koitava inuhati hedoka ǵahigei, mati babatiso ǵahigeisa Dirava ni Mame mati au Moe Iesu mati Horu Aena iau ihehe,²⁰mati hugure ǵahigeisa iauma iaǵa inuhati da ǵanito ǵahi gevene iauma riága ǵahisa. Mati ia negu vagua raǵohime, daka nega inuhati ia ruta, negu oti netu netua.”